

Adım

Yıl 1998 • Sayı 18-17 • Gelsenkirchen Bismarck Kadınlar Çalışma Grubu

*Düşünmek
değiştirmek
demektir.*

Bertholt Brecht

İÇİNDEKİLER

Merhaba (Adım)		3
Ekonomi Köşesi - İşsizlik	Semra Kayaçelebi	4
İşsizlik yardımından sosyal yardıma düşüş	Zuhal Özügül	5
Laiklik	Hülya Pekcan	6
Hukuk Köşesi -Türk Medeni Kanununda Boşanmanın		
Çocuklar açısından Sonuçları	Ömer Yıldırım	7
Yabancılar Yasasında değişiklik	Adım	7
Önemli Günler- 5 Haziran Dünya Çevre Günü		8
Uygarlığın Hamuru Kağıt	Seval Yıldırım	9
Kitap Köşesi-Adı Aylın-Ayşen Ertan/Almanca Türkçe Yemek Kitabı		10
Kot Pantolonun Öyküsü	Seval Yıldırım	11
Marka Tutkusu - Semra Kayaçelebi		12
Sevgiyi öğrenmek- Leo Buskalogia	Güler Açıkgoz	13
İki Özel gün- 2 Mayıs Anneler Günü / 16 Haziran Babalar Günü		13
Bir Portre - B. Brecht	Hülya Pekcan	14
Çocuklarda dil eğitimi- 3 çocuk kitabı tanıtıyoruz	Bircan Şimşek	15
Bir Hikaye/Kalkan Avı	Birsen Samancı	16
Küçük yaşta evlilik ve erken doğum	Zuhal Özügül	17
Sağlık köşesi/ Alzheimer	Seval Yıldırım	
Soğuk algınlığı ve Grip	Cumhuriyet Gazetesinden	18
Bir Kadın yazarımız /Tezer özlü		19
Göç ve kadınlar	Zuhal Özügül	20
Kısa-Kısa/ Gezelim görelim/ Bir Film: French Kiss		21
Anma-/Fakir Baykurt	Kemal Yalçın	22
Yemek Köşesi/ Sütü Tatlılar/ Kremalar		23
Bilmece	Semra Kayaçelebi	24
17 Haziran Dünya Silahsızlanma Günü		25

Impressum

Yazı İşleri

Zuhal Özügül

Seval Yıldırım

Semra Kayaçelebi

Dizgi

Kirpi- 0201-361 96 11

Yazışma Adresi

Grenzstr. 47 • 45881 Gelsenkirchen • Tel. 0209 -40 94 140

İllüstrasyon Uğurcan Ataoğlu

Merhaba

Bu ay iki sayıyla birlikte (Haziran- Eylül) karşınıza çıkıyoruz. 1998 yılını Aralık'da çıkaracağımız sayımızla kapatacağımız için, bu sayımız kalında olsa okumaya bol bol zamanınız olacak.

Merhaba'nın içeriğinin özellikle güncel olmasına dikkat ediyoruz. Ancak, şöyle bir düşünürsek hazirandan bu yana, dünyada Almanya'da ve Türkiye'de çok büyük değişiklikler olmadı. Almanya'daki seçimler bile öyle büyük değişiklikleri getirecek gibi değil. Ekonomik, sosyal sorunlar o kadar büyüdü ki, değil azaltılması ilerlemesi bile önlenemiyor. İşsizlik, artık normal yaşam şekli oluyor. Başlarda hükümet, topu patronlara onlarda hükümete atardı. Şimdi her ikisinde açık açık aynı telden çalışıyorlar ve topu insanlara atıyorlar. İşsiz kalmanın nedenini onlara yüklüyorlar. Özellikle gençlere büyük hak-sızlıklar yapıyor. Bir meslek yeri bulabilmek için yüzden çok başvuru yapmış ve hala boşta olan bir gencin durumu hiç de içaçıcı değil. NRW Başkanı Clement kapı kapı dolaşıp firmalardan, fabrikalardan gençleri alması için „yalvarıyor“. Aslında normal olan bunların kendiliklerinden gençlere yer açmaları. Yok eğer buna yanaşmıyorlarsa hükümet onları mecbur tutmalıdır. Hükümet yetkilileri, patronlar gelecekte kalifiye insanlara ihtiyaç olacağını söylüyorlar. Bu insanları kendileri yetiştirmezlerse nasıl kalifiye olacak gençler?

Şimdi, 18-19 yaşındaki gençlerin geleceğini kendilerinin saptaması olanaksız. Hükümet onlara alt yapıyı hazırlayacak, olanaklar sunacak ki onlarda kendilerini yönlendirebilsinler.

Biz, sıradan bir insan olarak gelecekte dünya pazarında, örneğin Almanya'nın ne ile ve nasıl rekabet edebileceğini soruyoruz. Aklımıza, böyle kara günlerin dünyada iki kez yaşandığı geliyor. Ekonomik çöküntüler toparlanamayınca ilk akla gelen savaşlar oluyordu. Tanrı göstermesin diyoruz ama dünyada savaş olmayan kaç ülke var? Her yerde, her an hiç yoktan bir savaş çıkabiliyor. Sonuç malum. Ölüm, hastalık, sefalet, gerilik. Peki, bunları insanlar bilmiyor mu? Yoksa ciddiye mi almıyor? Yani, kaderini kendi değil de başkalarının çizmesini müsaade ediyor? Soru üstüne soru. Ancak soru sorarak yanıtını bulmaya çalışarak gerçekleri görebiliyoruz.

Eylül sonunda Almanya'da seçimler yapılacak. Alman vatandaşı olan türklerin mutlaka seçimlere katılması ve seçerken enine boyuna düşünmeleri gerekmekte...

Sizlere mutlu ve sağlıklı günler dileriz...

Ekonomi

İşsizlik

Semra Kayaçelebi

*İşler binmiş insanoğlunun sırtındaki semere,
götürüyor onu.*

Emerson

Bir ülkedeki etkin nüfus asgari geçim düzeyini sağlayabileceği kazancı temin ederek çalışır durumda ise, ya da her isteyen istediği işi bulabiliyorsa, işverenler bugün aradıkları işgücünü yeterli ücret vermek koşuluyla yarın çalıştırabiliyorlarsa, bu ülkede tam istihdam söz konusudur. Ekonomistler, iş piyasasındaki arz ve talebin kesiştiği bu noktaya (tam istihdama) ulaşılabilsin diye teoriler geliştirir; açıkları, eksikleri yok etmek için önlem paketleri düzenlerler. Tabii ki ülkede istihdam durumu genel ekonominin dengelerine sıkı sıkıya bağlıdır.

Ancak anamalcı düzendeki batı toplumunun sanayileşmiş ülkelerinde 1965 sonrası işsizlik krizi çözümlenemeyip, işsizlik sürekli bir olay haline gelmiştir. Almanya da bunlardan biridir. Almanya'da hergün işsizler ordusuna birileri daha katılıyor. Politik çevreler, politik çözümler, politik çareler peşinde koşuyorlar. Ama soruna ekonomi politikası açısından değil de insanın toplumsal ve ruhsal yapısı açısından bakılırsa olay daha da karmaşık. İnsanın çaresizliği, yoksulluğa itilişi, çırpınışı... Deli gibi iş arayan ama bulamayan gençleri; işini yitirmiş ailesini geçindirmek sorumluluğu olan aile babalarını göz önüne getirelim. Sadece anamalı olmadığı için emeklerini satmak durumunda olan insanları...

Diyorlar ki: Almanya'da insanların sosyal güvenceleri var. Bir yıl süreyle çalışma olanağı bulan işçi, işini yitince, bir müddet işsizlik parası almaya daha sonrada işsizlik yardımı almaya hak kazanıyor. En kötü ihtimalde bile sosyal yardım söz sonusu. Bu nedenle geçimini bu yolla sağlayan çalışma ihtiyacı duymuyor. Peki duyduğunu düşünelim, sürekli çalışabileceğini garanti edebileceğimiz iş nerede? Kaldı ki yüz yıl önce yaygın olan, yoksulların bilgisizlikleri, sorumsuzlukları kısacası kendi günahları yüzünden yoksul kaldıkları yönündeki uydurmalar, çok gerilerde kalmıştır artık. İşsiz işsizliği kendi suçuymuş gibi gösterilemez. Sanayileşmiş Batı ülkelerinde, işsizlik, hastalık ve yaşlılık durumunda herkese en az geçim düzeyinin sağlanması bu durumdaki

insanların hakkıdır. Bu olanağı sadece tembel olduğu için kullanma çabasında olanlar da yok değildir. Ama bunların sayısı işsizliği patlama noktasına getiren kaynak olamaz. Tüketim ekonomisinde insanların refah düzeyine ulaşabilmeleri, her geçen gün doyumsuzlukla artan gereksinmelerini karşılayabilecek gelir düzeyi ile gerçekleşebilir. O halde insan, çalışma, üretme çabası içindedir. Yan gelip yatma değil...

Diyorlar ki: Almanya'da ayda 610 Mark karşılığında ek iş yoğunlaştı. İnsanlar tam gün çalışmaya eğilim göstermiyorlar. Ek iş olayının artması, yeterli iş yerinin olmayışından; daha da ileri gidersek sermaye sahibinin işine öyle geldiğinden.

Diyorlar ki: Almanya'da işsizliğin artmasının nedeni; göçmenler yabancı işçiler. Neden öyle olsun? Kaldı ki

alman işçilerin çalışmaya tenezül etmedikleri işlerde halâ yabancı işçiler istihdam ediliyor. Diyelimki bir okuldaki yabancı öğrencinin tüm okuldaki öğrencilere oranı% 25 ve öğretmen sayısı 20. Yabancı öğrencileri okuldan ayıralım. İşsiz öğretmenlere daha 5 öğretmeni ilave ederiz. Bu 5 öğretmen yabancı öğrenci sayesinde ekmek yemiyor mu? Bir çok yabancıların açtığı işyerlerinde işsizlere çalışma olanağı sağlanmıyor mu?

Göçmenler de tüketimleri, gereksinimleri, üretimleri, kendi işyerleri ve tabii ki haklarıyla bu ülkenin bir parçası.

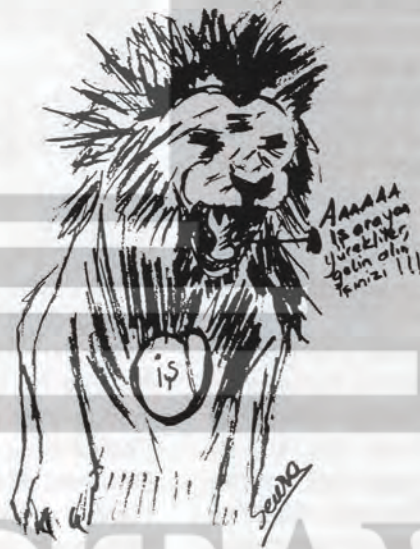
Gerekli ve yeterli önlemler alınmazsa, çalışma hayatı cazip hale

getiremezse, bu toplumsal ve ekonomik soruna temelli bir çözüm getirilemezse toplumun sağlığı giderek bozulacak. İşsizlik sorunu yalnızca işsizlerin sorunu değil; çalışanlar da artan işsizlik karşısında huzursuz. Sorunun maddi yükünün bizzat çalışanın sırtına binmesi zor geliyor insana. Her an işini kaybetme korkusuyla yaşamak zor geliyor insana.

İstemediği, haksızlığa uğradığı bir iş kolunda sadece başka bir iş bulamam korkusuyla çalışmak zorunda olmak da zor geliyor insana.

Evet soruna ekonomi politikası açısından değil de insanın toplumsal yapısı, ruh sağlığı açısından bakılırsa, olay daha karmaşık. İnsanın çaresizliği, yoksulluğa itilişi, çırpınışı, varolma arzusu ve özgürlüğü.

İnsanlar işsizliğe tutsak olmamalı edilmemeli.

Laiklik

Hülya Pekcan

Laiklik genel olarak din ve devlet işlerinin ayrılması olarak tanımlanır. Fransızca'dan dilimize geçmiş olan „Laik“ sözcüğü din adamı olmayan kimse; din adamı dışında kalan halk „ anlamına gelen Latince „Laicus“ sözcüğünden gelmektedir.

Eski çağlardan beri din, insanların günlük yaşamında, toplumsal düzende ve devlet yönetiminde etkili oldu. Özellikle Hıristiyan dini Avrupa'da ortaçağ sonlarına kadar her alanda söz sahibi idi. Papalar krallara hükmedebiliyor, papaz yada keşiş gibi din adamları Hıristiyan dininin kurallarına göre insanların yaşamını yönlendirebiliyorlardı. Zamanla değişen ve gelişen ticaret ilişkileri, kentlerin zenginleşmeye başlaması, Hıristiyan olmakla birlikte ayrı mezheplerden insanların çoğalması gibi etmenler Hıristiyan dininin, dönemin yeni koşullarına göre yeniden gözden geçirilmesini gerektirdi. 16. yüzyılda dinde reform hareketi oldu. Edebiyat, sanat ve bilimde Rönesans diye adlandırılan canlanma ve atılım dönemi de 15. ve 16. yüzyıllarda gerçekleşti. Böylece Hıristiyan dünyasında din, yaşamın bir çok alanında etkisini yitirmeye başladı. Özellikle eğitim ve öğretim alanında yenileşmeler oldu. Din kurallarına uygun eğitim yapan kurumların yanı sıra özgür düşünceye ve inanç özgürlüğüne dayanan eğitim kurumları devlet tarafından açılmaya başlandı. 1789 Fransız devriminden sonra laiklik yavaş yavaş devletin bütün kurumlarında ve toplumda kendini kabul ettirdi.

Ülkemizde 18. yüzyılda başlayan yenileşme hareketiyle toplumsal yaşayışın ve devlet düzeninin işleyişinde ikili bir durum ortaya çıktı. Bir yanda İslam dininin gereklerine göre uygulamalar yapılıyor, öte yanda çağdaşlaşma amacıyla batılı anlayışa göre işler yürütülüyordu. Özellikle 19. yüzyılda bu ikilik daha da belirginleşti. İslam dininin gereklerine göre eğitim yapan medreselerin yanında çağdaş eğitim anlayışına göre kurulmuş okullar açıldı. Hukuk alanında hem İslam hukukuna göre uygulamalar yapılır, hem çağdaş hukuk anlayışına göre kurulmuş mahkemeler görev yapıyordu. Padişah ise hem bütün müslümanların Halife'si, hem de Osmanlı devleti içinde yaşayan başka dinlerden olan yurttaşların hükümdarı durumundaydı. Bu ikili durum kurtuluş savaşının sonuna kadar sürdü.

Gerek toplumsal gereksinimler, gerek devlet yönetiminde karşılaşılan güçlükler ülkemizde de laikliğin benimsenmesini gerektiriyordu. 3 Mart 1924'te kabul edilen bir yasayla Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bütün eğitim kurumları Eğitim Bakanlığına bağlandı. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yla (Öğretimin Birleşmesi Yasası) din eğitimi ya da dinsel temellere göre eğitim yapan okullar kapatıldı. Ardından Şerîye ve Evkaf

Vekaleti (Din İşleri ve Vakıflar Bakanlığı) kaldırılarak din işleriyle ilgili Diyanet İşleri Bakanlığı kuruldu. 1925'te tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması, Türkiye Cumhuriyeti'nin laikleşme yolunda attığı önemli adımlardır. Gene 1926 yılında yürürlüğe giren Medeni Kanun ile hukuk alanında da laiklik ilkesi geçerli kılındı. 1928'de çıkarılan yeni bir yasayla Anayasanın ikinci maddesinde yer alan „ Türk devletinin dini İslam dinidir „ cümlesi çıkarıldı. 1933'de din dersleri tamamen okul programlarından çıkarıldı. Fakat 1950'lerden itibaren Türkiye'yi küçük Amerika yapma hayalleri kuran hükümetler cumhuriyetin kuruluşundan itibaren çağdaşlaşma, demokratikleşme ve ilerleme yönünde atılan bütün adımlara karşı, karşı bir taaruz başlattılar. Bunun ilk adımını da Cumhuriyet'e ve laikliğe karşı olan tarikatçılara verilen taviz oluşturdu. Artık Başbakanlar tarikat şehlerinin elini öpmeye bile başlamışlardı. Din dersleri önce seçmeli ve daha sonra 1982 Anayasası'yla ilk ve ortaöğretim kurumlarında zorunlu dersler haline getirildi. Bu taaruz öyle bir hale geldi ki artık tarikatçılar Bakan, başbakan ve Cumhurbaşkanı olabildiler. Hatta şu andaki Cumhurbaşkanı ve başbakan yardımcısı da arkasında uluslararası güçler bulunan bir tarikat şehinden ödül almakta sakınca görmediler. Çağdaş yaşamı benimseyen Türkiye halkı herşeye rağmen bin bir güçle kazanmış oldukları haklarını vermemekte kararlı.

Kaynak: Temel Britannica

İşsizlik parasından sosyal yardıma düşüş

Zuhal özgül

Günümüzde işsizlik bir rekordan diğerine ulaşıyor. Hükümet işverenleri kayıran politikasını ısrarla sürdürürken, ki, bu politikanın hiç bir işe yaramadığı çoktan saptandı, insanlara nasihat vererek avutuyorlar.

İş piyasasındaki krizi azaltmak için, daha önce yapılan önlemler bu yılda kısıtlanınca bu sayıya 300 bin işsiz daha eklemiş oldu. Örneğin ABM olarak bilinen en az 3 senelik işyerleri de en aza indirildi.

İşsiz olan bir kişi çok düşük ekonomik geçimi göze önüne almak durumunda. İşsizlik Parası (ALG) son net maaşın yüzde 60'ını, çocuklar varsa yüzde 67'sini tutuyor. İşsizlerin yarısının aylık geliri 1200 DM'in altında. 45 yaşının altındakilere en çok 1 yıl ödenirken, daha yaşlılara 32 ay kadar ödeniyor. Bitimindeki işsizlik yardımı ise (ALHI) ailedeki gelire göre ödeniyor. Kişinin eşi çalışıyorsa veya birikmiş paraları varsa, yıllardır işsizlik sigortasına kesintilerine rağmen, yardım alamıyor. Alabilenlere ise son net maaşının yüze 57-53' ü arasında ödeme yapılıyor. İşsizlik yardımı alanların yüzde 80'ni 1200 DM'in altında aylık alıyorlar.

6 ay işsizlikten sonra her iş, eğer iş, işsizlik parasının altında değilse, kabul edilmek zorunda. Kalifiye olmak bile artık pek rol oynamayacak. Ama meslek sahibi olmak birçok hakkıda birlikte getiriyor.

1) İşyerleri kalifiye işçilerini kolay kolay çıkarmak istemiyorlar.

2) İşsiz kalan kalifiye işçi daha çabuk iş bulabiliyor.

3) Kişinin işsizliğinde Arbeitsamt her işi kabul etmesi için çok zorlayamıyor.

İşsizler ABM olarak çalışırlarsa bile süreleri kısıtlı ve aynı işi yapan kişinin ücretinin yüzde 80'ni kadar alabilecekler.

Bu kısıtlamalar sürdükçe sosyal yardıma kayış daha hızlı olacak. Sosyal yardım alan kişiler de ucuz, kalifiye olmayan işleri yapmaya mecbur tutulacak. İşsizlik ve emeklilik sigortaları olmadığı için özellikle emeklilik maaşları çok düşük olacak. Bu durum bize, Türklerin Almanya'ya getirilişlerini, ucuz ve en pis işlerde çalıştırılmalarını hatırlatıyor. Bunun sonuçlarını şimdi görmekteyiz. Birinci kuşak uzun yıllar işsiz ve hastalıklı. Artık birçoğu sosyal yardımla geçiniyor. 25-30 yıllık bir cefanın sonucu çok düşük bir emekli maaşı.

Planlanan kısıtlamalardan biri İşsizlik yardımı (ALHI) ile sosyal yardımı eşit duruma getirmek. Bundan çıkacak sonuç ise, ileride işsizlik yardımının kaldırılması olacak. Yukarıda saydığımız bu kötü koşullar, özellikle yabancıları etkileyecek. Son araştırmalara ve sayılara bakılırsa türk gençlerinin çoğu mesleksiz ve de işsiz.

Tüm bunları duydukça Almanya bu kadar fakir mi diye düşünmekten kendimizi alamıyoruz. Diğer yandan büyük firmaların senelik kârları açıklandıkça, 2-3 kat daha kazandıklarını görüyoruz. Çalışma Bakanı Blüm'ün en son açıklamalarında 80 li yılların başından beri işsizlerin üzerinden 32 milyar tasarruf edildiğini ve gelecek senelerde de milyarlar tasarruf edilebileceğini duyuyoruz....

Hükümet, patronların kârlarını artırma politikasını sürdürdükçe, işsizliğe bir çare bulamayacak. Patronlar işçi çıkarıp, fabrikaları, işyerlerini kapattıkça İşsizlik artmakta. Peki, işsizlik ve diğer sigortalardan kısarak elde edilen paraları hükümet nereye harcıyor? Onların ifadelerine göre kasalar boş ve bu kasaları doldurma görevini de çalışan insanların sırtına yüklediler. Çalışanların durumu zaten pamuk ipliğine bağlı. İşini kaybetmemek için herşeye boyun eğen işçinin, sosyal hakları hızla kısıtlandığı gibi yasal hakları da ellerinden alınıyor. Tam bir kölelik... Çalışan bir kişi de artık rahatlıkla işyerim garanti diyemeyecek. İşte bu nedenlerde, işsizlerle -çalışanlar birbirlerine karşı değil, asıl NEDEN için birleşmeleri gerektiğini bilmeleri gerekiyor.

Türk Medeni Kanununda Boşanmanın Çocuklar Açısından Sonuçları

Hukuk Köşesi

Ömer Yıldırım

Boşanmaya karar verilmesi halinde çocuklar (küçükler) bakımından ilk çözülmesi gereken husus onların velayetinin kime ait olacağıdır. Medeni Kanunumuzun 263 üncü maddesinde, evlilik devam ettiği sürece, velayetin ana baba tarafından birlikte yürütüleceği düzenlenmiştir. Fakat evlilik boşanma ile sona erdiğinden, artık velayetin ana baba tarafından birlikte yürütülmesi olanağı yoktur. Çocukların velayetini ana babadan birine vermek gerekir.

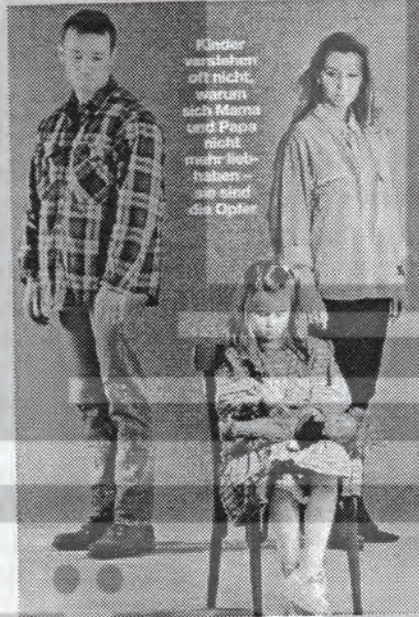
Bu konuda yargıcın geniş bir takdir yetkisi vardır. Yargıç ana babayı dinledikten sonra, çocukların çıkarı neyi gerektiriyorsa o yolda karar verecektir. (MK. 148 / 1) Çocuğun çıkarı bu konuda ölçü olacağından, yargıç çocuğun hangi tarafca daha iyi bakılıp yetiştirileceğini gözönünde tutar (239) . Eğer çocuğun çıkarı gerektiriyorsa, icabında boşanmada kusurlu olan, örneğin zina yapan eşe bile çocuk verilebilir (240).

Çocukların anaya ya da erkek çocukların babaya ve kız çocukların anaya verileceği yahutta bunun tersine bir kural yoktur (241) . Çocuğun çıkarı hangisini gerektiriyorsa, yargıç o yönde karar verecektir. Böyle olunca, örneğin bebeklik çağındaki bir çocuğu babaya değil anaya, eğitim ve okul çağındaki bir çocuğu cahil olan anaya değil, kültürlü olan babaya; genç kızlık çağına girmekte olan kız çocuğu, randevu evi işleten babaya ya da zina yapan anaya değil (242) diğer eşe vermek Çocuğun çıkarıdır. Birden çok çocuk varsa, kardeşleri elden geldiğince ayırmamak ve birlikte yetişmelerini sağlamak üzere, hepsini ana babadan birine vermek gerekir (243). Hatta bu konuda yar-

gıç, bizzat çocuklarında dinleyip onların istek ve eğilimlerini de öğrenmelidir (244).

Küçük çocuklar (özellikle bebeklik dönemindekiler) bedeni ve ruhi gelişmeleri için bir tehlike olmadığı sürece anaya verilmelidir (245).

Eğer yargıç ana babanın her ikisinde vermeyi sakıncalı bulursa, örneğin ana baba ahlâken düşük bir yaşam içinde ise, artık çocuk hiç birine verilmeyecektir ve böyle bir

durumda ana babadan velayet kaldırılarak çocuğa bir vasi atanır (MK 274 / II).

Ayrıca, çocuk kendisine verilen eş sonradan bir başkası ile evlenirse, bu durum çocuğun çıkarını zarara uğratılabileceğinden, yargıç yeniden evlenen eşten velayeti kaldırarak çocuğa bir vasi atayabilir (MK,275) (247)

Çocuk ana babadan birine verilmiş hatta hiçbirine verilmeksizin çocuğa vasi atanmış olsa da, diğerinin ya da her ikisinin çocukla kişisel ilişki kurma, çocuğunu görme, belirli yer ve zamanda onunla birlik-

te olma hakkı vardır. Bu çocukla ana baba arasındaki kan bağına doğal ve engellenemez bir sonucudur (248).

İşte bu çerçeveden olmak üzere çocukla ana babadan diğeri arasındaki ilişkilerin kapsam ve koşullarını yargıç belirler (MK 148). Yargıç, Çocuğun ana babadan diğeri ile, ne kadar aralıklarla, ayda ya da yılda kaç kere, ne kadar süreyle ve nerede görüşeceğini kararlaştırır. Yargıcın çocuğun çıkarını gözetecek belirlemede bulunması gerekir (249).

Yargıtay ana baba kadar, büyük ana ve büyük babasında, velisi istemese bile torunlarıyla görüşme hakkına sahip bulduklarını içtihatları birleştirme kararında ifade etmiştir (250).

Çocuk ana babadan birine verilmiş olsa da, diğer tarafın çocuğa bakma yükümlülüğü ortadan kalkmaz. Çünkü bu yükümlülük velayete bağlı değil ana baba olmaya bağlıdır. Bu nedenle çocuk kendisine verilmeyen taraf da çocuğun geçim ve eğitim giderlerine katılmakla yükümlüdür ve bunun için parasal gücü oranında bir nafaka ödemek zorundadır (MK 148 / II). Buna „iştirak nafakası“ denilir. Bu nafakanın miktarını yargıç belirler. Yargıç bunu belirlerken, Çocuğun ihtiyaçları ile, ana babanın parasal durumlarının da göz önünde tutar (252).

Çocuk ergenliğe (rüşde) ulaşmaya dek iştirak nafakası ödemeye devam edilir. Ergin olduktan sonra da çocuk ancak medeni Kanunumuzun 315 inci maddesine göre ana babadan koşulları varsa „yardım nafakası“ isteyebilir (253).

1 Ocak 1998'den sonra Çalışma Yasasındaki değişiklikler

Aşağıdaki maddeler bazı işsizleri hemen etkileyebilir ancak birçok kısıtlama 1999 Nisan'dan itibaren tam olarak uygulanacak.

1. İşsizlerin daha sıkı kontrolü
2. İşsiz üzerine kuruluşlar arasında bilgi alınıp verilmesi
3. İşsizin çalışmaya istekli olup olmadığının araştırılması
4. İşsizin iş aradığına dair yazılı dilekçesinin olması
5. İşsiz yaşlılara daha az işsizlik yardımı
6. İşsizin meslek güvencesinin kaldırılması- her işi kabul etme zorunluluğu
7. İşsizlik yardımını her yıl kısıtlanması
8. İşsizin mal ve mülkünün soruşturulması
9. Zamanında Arbeitsamt'a başvurulması, çağrılınca mutlaka gitmek. Aksi takdirde ücretin kesilmesi. (55 yaşındakiler, sakatlar ve hastalar için bu zorunluluk kaldırılacak)
10. Sene 364 yerine 360 gün olarak hesaplanacak ve işsizlerin eline birkaç yüz DM daha az geçecek
11. Bankada hesabı olmayanlar 10-25 DM arasında ki ödeme ücretini kendileri üstlenecek.

10 Ekim 1997 de karara bağlanan 1999 Emeklilik Reform Yasası

1. Emeklilik aylığı net ücret değişikliğine göre ayarlanmayacak
2. Emekli aylığı seviyesi yüzde 70'den 64'e indirilecek
3. Mesleğini yapamadığı ve iş görememezlikten alınan emekli aylığı kaldırılacak
4. İşgücü kaybından emekli aylığı olanağı zorlaştırılacak
5. Sakatlar 63 yaşından sonra emekli aylığı alacaklar
6. Sakatlar ve işgücü kaybı olanlar yüzde 10.8'e kadar kesintili aylık alacaklar
7. Yaşlılıktan emekli olma kadın ve erkekler için 65 yaşında olacak

Yabancılar Yasasında değişiklik

Yabancılar Yasasında gençlere oturma Hakkı (Aufenthaltsberechtigung) maddesi değiştirilerek genişletildi:

Şimdiye kadar oturma hakkı almak için diğer koşulların yanında Emeklilik Sigortasına 60 aylık ödenti yapmak gerekiyordu.

Yeni değişikliğe göre; geçerli öğrenim veya mesleki eğitim diploması almak için eğitim yapan gençlere oturma hakkı verilecek.

ÖNEMLİ GÜNLER

5 Haziran Dünya Çevre günü nedeniyle bu konuda uzun uzun yazmıyoruz. Ancak bir iki hatırlatma yapmak istiyoruz ve LÜTFEN ÇEVRENİZİ KORUYUN diye başlamak istiyoruz. İşte ürkütücü sayılar...Doğa atılan maddeleri ne kadar zamanda yok edebiliyor :

Kağıt Mendil (3 ay) : Kağıt mendilin yok olması ortalama 3 ay sürüyor. Sonunda sadece su ve karbon gazı kalıyor. Eğer toprağa gömülürse bu süre daha da uzuyor.

Filtresiz Sigara İzmariti (3-4 ay) : Tütün ve selülozdan oluşmuş bir izmarit doğada

3-4 ayda öğütülüyor. Bir kaldırımda tabii ki daha uzun sürede.

Elma Koçanı (6 ay) : Sonbaharda düşmüş elmadan ilkbaharda hiçbir iz kalmıyor. Hele bir de küçük bir kemirgenin yardımı olursa.

Ama kışın yüksek yerlerde su, selüloz ve şekerden oluşmuş elma bir yıla yakın dayanabiliyor.

Muz ve portakal kabukları ise bakterilerin öğütmekte güçlük çektikleri maddeler içerdiklerinden daha uzun sürede yok oluyorlar.

Filtreli Sigara İzmariti (1-2 yıl) : Biyolojikçözülmeyle görevli bakteri ve mantarların filtreli ucu oluşturan maddeyle araları pek iyi değil. Bu da çözülmenin süresinin filtresiz izmarite göre daha uzun olmasına yol açıyor.

Ciklet (5 yıl) : Yere atılan bir ciklet, beş sene sonunda ışık ve oksijenin etkisiyle esnekliğini ve yapışkanlığını yitiriyor. Yapıştırıcı, reçine, şeker, glikoz şurubu, aroma ve renklendiriciden oluşan ciklet insan sağlığına ve doğal çevreye zararsız kabul ediliyor.

Bira Kutusu (10 yıl) : Yapımcıların gözlemlerine göre bir bira kutusu yaklaşık on sene içinde demir oksit haline dönüşüyor. Bu arada cilayla kaplanmış çeliğin paslanabilmesi için en az iki yağışlı ve nemli yaz geçirmesi gerekiyor.

Alüminyum ise daha yavaş çözülüyor. Açık havada alüminyumun toz haline gelmesi yüzyıllar alabiliyor.

Plastik Şişe (100-1000 yıl) : Bir plastik şişenin çözülmesi asırlar sürüyor. Eğer ışık almıyorsa, toprağa gömülmüşse bu süre daha da uzuyor.

Cam Şişe (4000 yıl) : Bir cam şişe en az 4000 yılda çözülüyor. Arkeoloji kazıları sırasında İ.ö. 2000 yıllarından kalma cam parçalarına rastlanmıştır. Chartres Katedrali'nin vitrayları sekiz asırda ancak iki milimetre kayba uğramıştır. Bu bir bakıma bir avantajdır. İçine konan maddeyi ışıktan ve mikroorganizmalardan etkili bir biçimde korur.

PEK YAKINDA BU DURUMA DÜŞMEMEK İÇİN. ÇÖP ATMIYORUZ. AĞAÇ KESMİYORUZ. DENİZLERİ KİRLETMİYORUZ. SULARIMIZI KİRLETMİYORUZ. ARITMA TESİSLERİNİN MUTLAKA YAPILMASINI İSTİYORUZ. ÖZEL ARAÇLARIMIZ YERİNE, TOPLU ULAŞIM TAŞITLARINI KULLANIYORUZ.

Uygarlığın Hamuru Kağıt

Seval Yıldırım

Öğrendiğimiz herşeyi, haberleri onun üstünden okuyoruz, üzerine anılarımızı yazıyoruz, resim yapıyoruz. Kütüphanemizdeki kitaptan, cebimizdeki paraya kadar yaşamımızın her yerine girebilmiş. Onu hissetmeden bir gün bile geçiremiyoruz.

Yüzyıllar boyunca insanlar için bir dışa vurum aracı olan kağıt gerçektende uygarlığın başatı sayılabilir. İnsanların yıllar boyunca yazma ve çizme için denedikleri taş tabletler, metaller, yapraklar, tahta levhalar, kabuklar ve derilerden sonra, ekonomik olarak daha bol ve kolay işlenebilir bir madde ihtiyacı ile ortaya çıkan kağıt, şu anda petrol ve çelik gibi en önemli endüstri maddelerinden biri haline gelmiş durumda. Eski imalatçıların yıllar önce elleriyle yaptıkları kağıt ile bugün gelişmiş makinelerle yapılan kağıdın tarifi hala aynı: Su ve selüloz elyafı: %95'i su, %5'i katı maddeden oluşan hamur, elekten geçirilip süzdürülerek kağıt haline getiriliyor. Su molekülleri elyaf moleküllerini çekiyor; su süzdürülünce elyaf arasında katı bir ara yüzey oluşturacak şekilde yeni bağlar kuruluyor. Elyafdaki moleküller sudaki moleküllerle birleşince kağıt oluşuyor.

Kağıt üretimi çevreciler tarafından ormanları yok eden, suyu, havayı ve toprağı kirleten başlıca endüstrilerden biri olarak nitelendiriliyor. Her yıl dünyada milyonlarca ton kağıt üretimi için milyonlarca metre küp orman yok ediliyor. 1994 yılında 153 ülkede kağıt üretimi 268,5 milyon tona ulaşmış.

Kağıt fabrikalarında parlak beyaz kağıt üreti-

mi için klordioksit gibi beyazlatıcı maddeler kullanılıyor. Bu işlem diyoksinler ve diğer toksisiteli maddeler dahil birçok zehirli maddeden oluşan bir kokteyl yaratıyor. Bu yan ürünlerin binlerce tonu her yıl su kaynaklarına ve havaya karışıyor. Balıklara ve kuşlara olan zararının yanı sıra insanlarda bundan oldukça fazla nasipleniyorlar. Klor yerine kullanılacak en iyi alternatifler hidrojen peroksit, ozon ve oksijen bazlı beyazlatıcılardır.

Yaratılan çevre problemlerini büyük ölçüde azaltan şey, atık kağıtların gazete ve paket kağıtları için kullanılması olmuştur. Kağıt üretiminde atık kağıt kullanımı, yeni yeni gündeme gelen çevre sorunları ile birlikte başlayan bir şey değil. 1729'da kağıt yapımı için ağacın ilk kez kullanılmasından önce, selüloz kaynağı olarak keten ve pamuk kumaşlar kullanılıyordu. Sadece bu kumaşlara dayanan üretim, kumaşların azalmasıyla krize giriyordu. Bu kıtlık zamanlarında atık kağıtlar yeniden hamur haline getiriliyordu. Ağaçların kullanılmaya başlandığı dönemde her ağacın kullanılabilmesi için yeterli teknoloji yoktu. Bol bol kullanılan selüloz oranı yüksek ağaçların kısa zamanda tükenmesi yüzünden atık kağıtlara başvuruluyordu. Atık kağıt kullanımı, ormanların kurtarılmasındaki rolü dışında, hava kirliliğini %74, su kirliliğini ise %34 oranında azaltıyor. Atık kağıt yerine yeni ağaçlar kullanmak iki kat daha fazla enerji ve üç kat daha fazla su kullanımını gerektiriyor.

Bugünkü teknoloji ile her türlü bitki kağıt için kullanılabilir. Her türlü ağaç, saman ve otlarda selüloz kaynakları kolay bulunan ve çabuk yetişen bitkilerin kağıt için gerekli özellikleri geliştirilebilir.

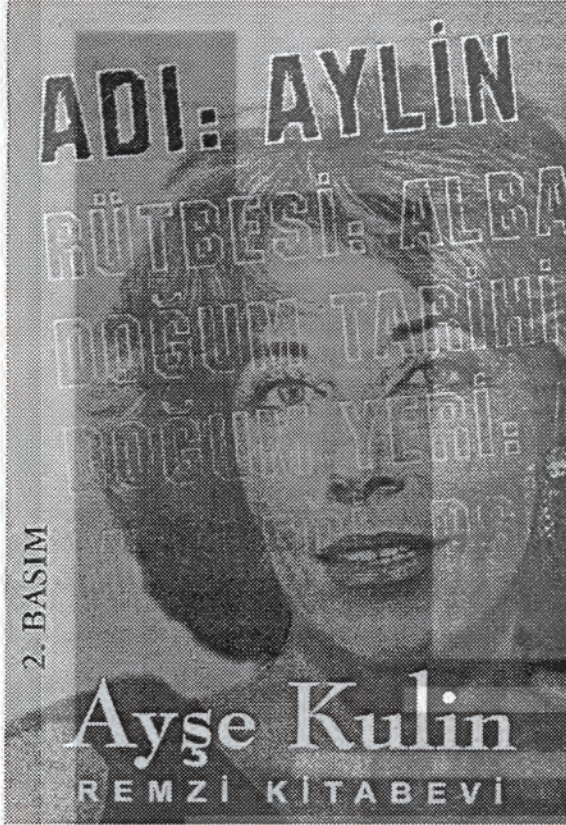
Kaynak: Bilim ve Teknik

BİR KİTAP

ADI ; AYLİN

Ayşen Ertan

Son günlerin en çok satan kitaplarından olan „Adı ; Aylın“ 2.Baskısı ile liste başı olmuştu. Her yeni çıkan, merak edilen yayın gibi onu da soruşturduğumuzda, çok enteresan, sürükleyici gibi eleştirilere tutulup, sizin için okuduk.Gerçekten etkileyici bir gerçek yaşam öyküsü „Adı ; Aylın“ yazarın kendi kuzeninin yaşam öyküsünü konu edinmesi tesadüf olmamalı.İlginç gözleriyle güzel bir kadın olan Aylın, bir de yoğun ve çarpıcı, belki güzel (kimilerine göre değil) ama çok yorucu bir yaşamı sergileyince, amca kızı Ayşe Kulin durmamış. Arnavutköy Kız Amerikan Koleji edebiyat bölümü mezunu Kulin, gazete ve dergilerde editör ve muhabir, televizyon, reklam ve sinema filimleri sanat yönetmenliği, senarist olarak çalıştı. Çevirileri, „Güneşe dön yüzünü“ öyküsü, „Gülizar“ öyküsünden „Kırık Bebek“ senaryosu, „Bir Tatlı Huzur“ adlı Münir Nurettin Selçuk yaşam öyküsü, eserleri arasında.

Ayşe Kulin „Aylın“ Kitabını yazarken hiç zorlanmamış, kurguya gerek görmemiş. Zaten herşeyi ile hazır bir roman bu yaşam öyküsü. Edebiyat ödülleri de olan yazar, kitabında sıradan bir yaşam öyküsü anlatmaktan öte ,başarılı, akıllı, zeki, dolu bir insanı, özellikle de bir kadı-

nı anlatmış. 1938- 1995 yılları arasında yaşayan, Kolej mezunu Aylın,kardeşinin yanına Avrupa'ya belli amaçlar için çıktığında, belki de, bir dünya insanı olarak, dünyanın her köşesine gideceğini, birçok milletten insanla birlikte olacağını bilmiyordu. Aslında kitapta anlatılanlar, son derece akıllı bu kadının yaptığı her şeyi isteyerek, planlayarak yaptığını ortaya koyuyor. Girit nazırı Deli Mustafa Naili Paşanın sülalesinden gelen Aylın, iyi bir aile kızı olarak Kolej okuyup, o zaman belli bir zümrenin yaşadığı sosyetik yaşamın etkisi ile Paris'e ilk geldiğinde manken olma hevesi ediniyor. Şatafatlı yaşam hevesi, Libya Prensi ile evlenmesine neden oluyor.Esrarengiz evlilik az sürüyor. Tahsil yapma hevesi, toplumsal gelişmeler, onun İsviçre'de doktor olmasına, bir fizikçi ile dünyayı başka yönden tanımasına neden oluyor. Özgürlük hırsı, kariyer ruhu onu Amerika'ya taşıyor. İyi bir psikiyatr olarak ünlenirken, mütevazı bir evliliği daha meslektaşları bir türk yahudisi ile yapıyor. Ancak insan ve ülke tanıma merakı, doluluğu onu durduramıyor. Afganlı şair elçi, opera meraklısı zengin Amerikalılar hep hayatında oluyor.Aslında hoş gibi hayatını devamlı zora koşan, hep yenilik arayan Aylın, en son sıkıntılarını Amerikan ordusunda görev yaparak, yarbay olarak atmaya çalışıyor.Kardeşinin, kuzeninin,kızı yerine koyduğu yeğeninin hep yanında olmuş kişilerin ağzından derlenmiş Aylın'ın yaşamı esrarengiz bir biçimde son bulurken, böyle etkileyici, renkli bir yaşamı gözler önüne serdiği için, yazara teşekkür ediyor ve siz de derhal etkisi altına giriyorsunuz.

Bir psikiyatr doktorun, görmüş, gezmiş, bütün zevkleri tatmış bir insanın yalnızlığı, çaresizlikleri, tam bir edebiyat dili içerisinde verilirken, kitabın otobiyografi, psikoloji ve dram gibi birkaç yönlü irdelenmesi en büyük özelliğini oluşturuyor.Hayat dersi veren bir içeriği olan kitabın okunmasını tavsiye ederiz.

ALMANCA - TÜRKÇE YEMEK KİTABI

Duygusal bir kitabın ardından hemen midelerimize hitap eden bir kitap tanıtmak istiyoruz sizlere : Birkaç yıldır Gelsenkirchen'de, Bismarck semtinde süren yemek kursunda çok değişik ve lezziz yemekler hazırlanıyor. Daha çok türk hanımlarının katıldığı bu kursta, bir de Almanca-Türkçe yemek kitabı hazırlandı. Kurs yönetmeni Nural Karakaş'ın seçtiği yemek tarifeleri, hazırlanması kolay bir şekilde okura sunulmuş. Çorba, sebze, köfte, pilav, makarna, et ve tavuk yemeklerinin tariflerini bu kitapçıkta bulabileceksiniz.Tariflerin almancada hazırlanmış olması, onların zengin mutfagımızı tanımlarını sağlayacak. Alman - Türk tüm dostlarınıza bir armağandüşünüyorsanız, bu kitapçıkla yanlış yapmazsınız. Kitapçığı „ Mustafa Kızmaz - Hiberniastr. 7, 45879 Gelsenkirchen“ adresinden temin edebilirsiniz.

LEVI STRAUSS VE KOT PANTOLONUNUN ÖYKÜSÜ

Seval Yıldırım

Almanya'nın Buttenheim şehrinde 1829 yılında dünyaya gelen Strauss, altı çocuklu ailenin 5 numaralı evladı oluyordu. Manifaturacı olan babasının 1845 yılında tüberkülozdan ölmesi üzerine altı kardeşle yaşamlarını yeni baştan kurmak amacıyla yeni dünyanın, yani Amerika Birleşik Devletleri'nin yolunu tutuyorlardı.

İki ağabey New York'da baba mesleği olan manifaturacılığa başlarken ablası Fanny ile kocası David Stern San Francisco'ya yerleşerek bir manifatura dükkanı açtılar. O tarihte henüz 18 yaşında olan Levi Strauss ise yeni dünyada yeni yaşamını kendi başına kurmak amacındaydı. Bu inançla Kentucky Eyaletine yerleşti ve beş sene süreyle isportacılık yaparak seyyar el arabası ile makas, düğme, iplik ve kumaş gibi ürünler sattı.

1853 yılında ablası ve eniştesinin sürekli ısrarı üzerine o tarihte altına hücum devrini yaşayan San Francisco'ya gitmeye karar verdi. Elindeki parasının tamamını Kaliforniya'daki madencilere satabileceğini düşündüğü mallara yatan Strauss, New York'dan gemiye binerek beraberindeki mallar ile yola çıktı.

Gemi San Francisco limanına yanaştığında iyi bir satıcı olan Strauss yanındaki malların tamamını gemideki yolculara satmıştı bile. Geriye sadece madencilere çadır kurmaları için satmayı düşündüğü çuha bezleri kalmıştı. Kaliforniya'da ablası ve eniştesi ile birlikte madencilere manifatura eşyalarını satmaya başlayan Strauss tüm satıcılık becerilerine rağmen çuha bezlerini bir türlü elden çıkartamamıştı.

Birgün madencilerle sohbet ederken kayalık arazide çalışmaktan dolayı pantolonlarının sürekli olarak sökölüp yırtıldığını duyunca Strauss'un kafasında bir şimşek çaktı ve fazla beklemeden elinde kalmış çuha bezlerinden

Pantolon yaparak bunları „ Levi „ markası altında satmaya başladı.

„ Levi „ pantolonlar daha ilk günden itibaren büyük ilgi görmüştü ve adeta kapışılmaktaydı. Oluşan büyük talebe zorlukla cevap vermeye ve pantolon yetiştirmeye çalışan Strauss, kısa bir süre sonra çuha bezi yerine ağır dokunmuş pamuklu kumaş kullanmaya başladı. „ serge de nimes „denilen bu kumaş türü daha sonraki yıllarda kısal-

tılarak „ denim „ tabiri ile anılmaya başlamış ve bugün bildiğimiz anlamdaki kot pantolon böylelikle ortaya çıkmıştı.

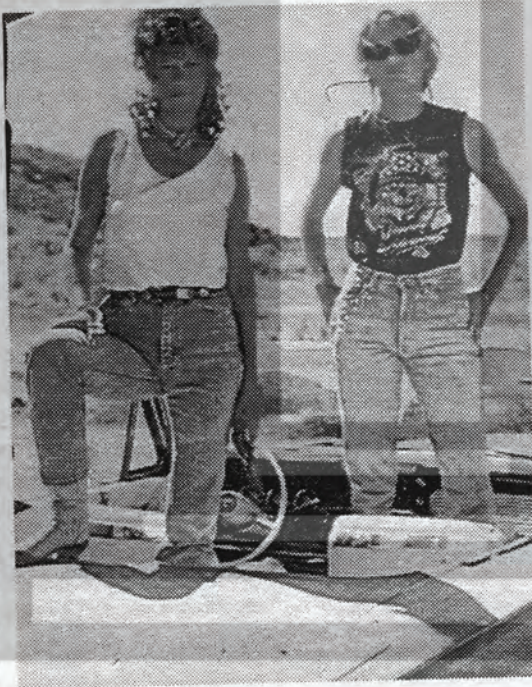
1872 yılında Nevada'da oturan Jacop Davis isimli bir terzi Levi pantolonlarının ceplerinin madencilerin sürekli yanlarında taşıdıkları aletlerden dolayı kısa sürede deforme olduğunu görünce bakır düğme ve yıldızlarla bu pantolonları işlemeye başladı. Günümüzde tamamen dekoratif amaçlı olduğu düşünülen bakır düğmeler işte bu şartlarda zamanın ihtiyacına cevap vermek amacıyla ortaya çıkmıştı. Başlangıçta pantolonları Strauss'tan alarak bakır düğmeleri diken Davis daha sonra Levi Strauss'un bu teklifi

kabul etmesi ile birlikte Kalifornia'ya yerleşti ve burada açılan dikim atölyesinin başına geçti.

Levi Strauss 1902 yılındaki ölümüne kadar aktif olarak işinin başında durdu. Hiç evlenmeyen Strauss servetinin büyük bir bölümünü Hıristiyan ve Musevi yetim çocukların bakımı ve eğitim bursları için harcadı. Öldüğünde yeğenlerine 6 milyon dolarlık maddi bir servet, dünya gençliğine ise kot pantolonu miras bırakmıştı.

Kolay olmadan önce herşey zordur.

Thomas Fuller

Marka Tutkusu

Semra Kayaçelebi

14, 15 yaşlarında delikanlı oğlunuz, genç kızınız mı var? Cüzdanınızda delik aramayın. Marka canavarı kol geziyor. Sizin çocuğunuzda tutsak alabilir, tutku tuzağına düşürebilir. İstedığınız kadar gençlere anlatmaya çalışın, onları marka merakından vazgeçirmeye çabalayın. Nafile. Okulda falanca filanca arkadaşının „Adidası“, „Fila-sı“, „Nikei“ vesairesi olurda onun neden olmayacaktı? Herkes markalı giysilere değer veriyormuş. İçindekilere de. Gelin onlara Nasreddin Hoca'nın o çok bilinen hikayesini anlatalım bir kez daha. Hani Nasreddin Hoca bir gün bir yemek ziyafetine hırpani kıyafetiyle gider de yüzüne bakını olmaz. Hemen davetten ayrılan Hoca evine gidip en iyi giysilerini ve kürkünü giyerek, yeniden ziyafetin yapıldığı yere döner. Onu bu kılıktaki görenler ne yapacaklarını, nereye oturup, ne ikram edeceklerini bilemezler. Hoca ise başlar ikram edilenleri, „ye Kürküm ye!“ diyerek kürke ikrama. İtibar kürktedir. Hoca bunu bilmektedir. Çevredekiler meraklı bakışlarla izlerler onu.

Pahalı markalı giysilerin insanın kendi değerini arttırmayacağına, marka sebebiyle kazanılan arkadaşlıkların gerçek dostluk olamayacağına inandırabilecekmiyiz gençleri? Vazgeçirebilecek miyiz onları albenili markalardan?

Ulusal pazarda ve dünya pazarında gittikçe büyüyen çapta alış-verişte bulunma ilkesi, gerçekten de anamalcı düzenin dayandığı temel ilkelere biri değil mi? Markalı mallar da bu düzenin birer parçası işte. Kabul etmeliyiz. Çocuğunuzda o markalı giysilerden, ayakkabılardan birer adet almayı başardığınızı düşünelim., tamam ye-

ter diyebilecek mi? Yoksa doyumsuzlukmu gösterecek dersiniz?

Markaya hayır, marka yasağı var sana deyip, arzuladığını, arzuladıklarını almamakta direnirseniz ve çocuğunuz kendisini aşağı ve yetersiz gördüğünü farkederseniz suçluluk mu duyacaksınız yoksa?

En iyisi gençle sık sık konuşarak onu ikna yoluna gitmek. Onun dünyadaki yoksullukları, açlıkları bilmesini, hissetmesini sağlamak. Belki bir gün marka merakından kurtulup, tuzaklardan kurtulur çocuğunuz. Ama ortam öyle bir ortam ki, bazen gençle konuşarak anlaşma ne kelime, ona Mozart'ın „Sihirli Flüt“ünü bile dinletseniz ulaşamayabilirsiniz. Markalar rüyalarınıza girer, gözlerinizin önünde dans ederler. Boşuna öfkelenip durursunuz.

Sevgiyi Öğrenmek

Güler Açıkgöz

Bir dahaki sefere içimden seni terslemek geldiğinde yutkunup susacağım. Seni seviyor olmak bana tersleme hakkını vermez.

Cömert ve destekleyici olmasam bile en azından yolunda engel oluşturmayacağım. Seni sevmek demek büyümeni istiyorum demektir.

Kendi sorunlarımı sana yüklemeyeceğim. Senin de yeterince sorunun vardır eminim... Benimkilere ihtiyacın yok. Sevgim senin hayatını kolaylaştırıyor olmalı, zorlaştırmamalı.

Her zaman haklı çıkmak zorunda değilim. Ben kaç kere haklı çıkarsam, sen de bir o kadar haklı çıkabilirsin. Sevmek birbiriyle

paylaşmak demektir. Ben haklı olduğumu zaten biliyorsam o zaman senin görüşünden birşey sağlayamam. Her zaman gösterinin yönetmeni ben olmayabilirim. Sevgi

inişli çıkışlıdır. Bazen teslim olmaya ihtiyacım olur, bazen de kontrolü ben alırım...

Kusursuz olmak zorunda değilim... Sen de değilsin. Sevgi insanlığımızın bir kutlamasıdır. Yoksa kusursuzluğumuzun değil.

Seni değiştirmek istemekten vazgeçebilirim. Eğer seni hayatımda istiyorsam, ikimiz için de en iyisi seni olduğun gibi kabul etmektir. Ne de olsa sevgi demek birarada büyümek ve ilerlemek demektir.

Kimseye suç yüklemeye ihtiyacım yok. Kararları kendi tecrübeme dayanarak veren bir yetişkin olduğuma göre, kötü bir kararım sorumluluğundan da yalnız ben suçluyum. Sevgi sorumluluğu gerekli yere yükler.

Beklentilerimden vazgeçebilirim. Dilek başka şey, bekleme başka şeydir. Birincisi umut verir, öteki ancak acı verir. Sevgi beklentilerden arınmıştır.

Sözle iyilik; Güven yaratır. Düşüncesiyle iyilik derinlik yaratır. Vermekle iyilik; sevgi yaratır.

Leo Buskologlia

İKİ ÖZEL GÜN

Sizlerin de bildiği gibi Mayıs ayının 2. Pazar'ını Dünya Anneler Günü, 16 Haziran'ı da Babalar günü olarak bütün anne ve babaların bu özel günlerini kutluyor, onlara sağlık, mutluluk ve başarılar temenni ediyoruz.

Bu iki özel gün, çocukların, anne ve babalarına verecekleri hediyelerle beraber, klasikleşmiş ama duygulu yüklü, içten söylenen kutlama sözcükleriyle pekiştirilirken, böylesine güzel duyguların yaşamımızdan hiç eksik olmamasını diliyoruz.

Anne ve babaların çocuklarını iyi yetiştirebilmek için yapmış oldukları fedakarlıklar, özveriler ve nasihatlar hepimizin malumudur. Örneğin ABD'li yazar H. Jackson Brown'ın, üniversiteye yeni başlayacak oğluna verdiği öğütleri içeren „Life's Little Instruction Book“ (Hayatın küçük kılavuz kitabı), kısa bir süre içinde toplumun büyük kesiminin ilgisini çekti.

Yazar Brown, kitabındaki öğütleri gençlerin başarıya gerçekten ulaştırmayacağını nasıl saptanacağını soran bir gazeteciye şunları söylemiş: „Bu saptamayı yapacak olan ben değilim, bizzat gençlerin kendileridir. Bugün 10-22 yaşları arasındaki gençlerin, 20 yıl sonra bir bölümü başarılı ve mutlu, bir bölümü ise başarısız ve mutsuz olacaktır. Başarıya ulaşan ve mutluluğu yakalayanlar o tarihte benim öğütlerimi tekrar okuyacaklar olurlarsa, bu öğütlerin büyük bir bölümünü bilerek ya da bilmeyerek uygulamış olduklarını göreceklerdir. Hatta aynı öğütleri kendi çocuklarına bile vermeye başladıklarını fark edeceklerdir.“

Sadece ailelerin değil, din dünyasının da özel bir ilgi duyduğu bu öğütlerin bazıları şöyle:

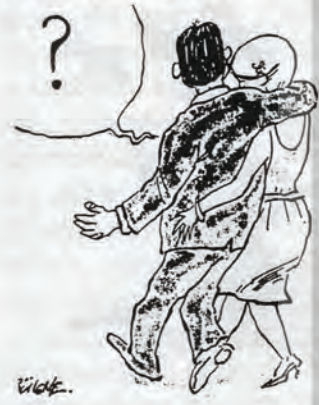
- Kaplumbağa başını çıkarıp önünü görmeden ilerlemez,
- Çocuklarla oyun oynarken, onların kazanmasına izin ver,
- Çocuklarına en iyiyi vermediğin için üzülme. Senin verebileceğin en iyiyi ver onlara,
- Öğretmek yeniden öğrenmektir,
- Babalar tabiatın çocuklara açtığı bankalardır,
- Seyahate çıkarken cüzdanına sana ait sağlık bilgilerini, ev adresini, ve telefon numaraları kadetmeyi unutma,
- İyi bir evliliğin iki şeye bağlı olduğunu unutma. Birincisi doğru insanı bulmak, ikincisi doğru insan olmak.
- İyilik dolu bir sözü ve iyiliğin etkisini asla küçümseme,
- Zaman ve sözcükleri boş yere harcama, ikisi de çok değerli,
- Teşekkür ederim ve lütfen'i çok kullan,
- Sana nasıl davranılmasını istiyorsan, sen de insanlara öyle davran,
- İş ve aile ilişkilerinde en önemli etkinin „güven“ olduğunu unutmama.

Bu öğütlerden sonra bizden de Babalara bir iki uyarı:

- Fransa'da yapılan bir araştırmada iki çocuktan birinin, babalarından çok televizyonu sevdiği belirlendi,
- Ruhsal sorunlar nedeniyle hastahaneye başvuran 100 çocuk arasında yapılan inceleme sonunda bu çocukların yüzde 20 sinin, babanın ilgisiz olduğu aileden geldiği, belirlendi,
- Özellikle erkek çocukların, baba ile ne kadar iyi ilişki içinde olurlarsa cinsel kimliklerinin gelişiminin, daha sağlıklı olduğu saptanmıştır.

Erkek, erkeğe ne yapar?

Bir erkek için en önemli şey, doğru sevmektir. Doğru sevmek, babaların ve annelerin çocuklarına verecekleri hediyelerle beraber, klasikleşmiş ama duygulu yüklü, içten söylenen kutlama sözcükleriyle pekiştirilirken, böylesine güzel duyguların yaşamımızdan hiç eksik olmamasını diliyoruz.

Bir Portre

Bertolt Brecht

(1898- 1956)

Hülya Pekcan

Yüzyılımıza damgasını vuran oyun yazarı ve tiyatro kuramcılarında Bertolt Brecht Bavyera'nın Augsburg kentinde doğdu. Aynı zamanda yetenekli bir şair olan Brecht ilk şiirlerini 1913' te okul gazetesinde yayımladı. Bundan bir yıl sonra ise yaşadığı kentin yerel gazetesinde yazıları çıkmaya başladı. Edebiyata ve tiyatroya büyük ilgi duymasına rağmen bir süre tıp öğrenimi gördü. 1. Dünya savaşının son yılında askere alındı ve bir hastanede görev yaptı. Aynı yıl „Ölü Askerin Öyküsü“ adlı bir şiir yazdı. Bu şiiri yıllar sonra Nazilerce suçlanarak Alman vatandaşlığından atılmasına neden oldu. 1919 şiir çalışmaları açısından verimli bir yıldır.

Şiirlerini Die Hauspostille'de (1927; „Dua Kitabı“) topladı.

Bu sırada tiyatroya olan ilgiside sürüyordu. 1924'te Berlin'e gitti. Burada Carl Zuckmayer, Max Reinhardt ve Helena Weigel gibi dönemin ünlü sanatçılarıyla tanıştı ve birlikte çalışma olanağı buldu. Bir süre sonra yetenekli bir oyuncu olan Helena Weigel'le evlendi ve bu evlilik ömrünün sonuna kadar sürdü.

Tiyatro yönetmeni Erwin Piscator ve besteci Kurt Weill ile tanıştıktan sonra Brecht tiyatro yaşamına yeni bir adım attı. Piscator'la birlikte Jaroslav Hasek'in ünlü romanı „Aslan Asker Şvayk“ı sahneye uyarladıktan sonra yazdığı Adam Adamdır (Mann ist Mann; 1924-26) adlı oyunu „epik tiyatro“ anlayışının ilk denemesiydi. Bu öğretici bir tiyatro türü olup, olaylar geleneksel tiyatrodakinin aksine, dramatik bir biçimde canlandırılacak yerde, izleyiciye anlatılır, izleyici sahnede olup biteni bir gözlemci gibi izler. Epik tiyatrodaki amaç, düşündürmek, izleyicinin aklını kullanarak bir karara varmasını, harekete geçmesini sağlamaktır. Brecht, dünyanın değişmesinden, insanların fırsat eşitliğine, düşünce özgürlüğüne sahip olduğu, adaletli bir düzenin kurulmasından yanaydı. Benimsemiş olduğu Marxist dünya görüşü doğrultusunda, Böylesine bir dönüşümün gerçe-

kleşebileceğine inanıyordu. Tiyatronun bu amaca ulaşmak için etkili araçlardan biri olduğu kanısındaydı. Gene bu sırada yazdığı ve Kurt Weill' bestelediği, dünya çapında ün kazanacak olan Mahagonny (1927) ve Üç Kuruşluk Opera (Die Dreigroschenoper; 1928) adlı müzikalleri sahneye koydu.

Naziler'in yönetime gelmesiyle birlikte Brecht'in Almanya'da çalışma olanağı ortadan kalktı. 1933'te Almanya'yı terketti. Önce İsviçre'ye oradan Danimarka'ya gitti. 1939'a kadar kaldığı Danimarka'da Taktik (Die Rundköpfe und die Spitzköpfe; 1931-34), Hitler rejiminin korku ve sefaleti (Frucht und Elend des Dritten

Reiches; 1935-38) Cesaret Ana ve Çocukları (Mutter Courage Und ihre Kinder; 1938-39 gibi herbiri bir baş yapıt olan oyunları yazdı. Sezuan' nın İyi İnsanı (Gute Mensch von Sezuan; 1938-41) da burada yazmaya başladı.

1939'da Danimarka'nın da Nazi tehditi altına girmesi üzerine önce Finlandiya'ya, oradan da ABD'ye gitti. Brecht'in oyunlarından bazıları bu dönemde İngilizceye çevrildi ve ABD'de sahnelendi. Ne varki bu ülkedeki izleyici Brecht'in oyunlarından tedirgin oldu ve ilgi göstermedi. 1947'de ABD'de esen soğuk savaş rüzgarı, Brecht'in Amerika'ya Karşı Etkinlikleri Soruşturma Komisyonu'nca sorguya çekilmesine yol açtı. Dünya görüşüne ilişkin suçlamalara karşı çıktı. Sonuçta ABD'de barınamayacağını anlamıştı. Brecht Alman Demokratik Cumhuriyeti yöneticilerinin çağırısı üzerine Doğu Berlin'e yerleşti ve içinde eşi Helena Weigel'in de bulunduğu bir grup oyuncuyla 1948'de Berliner Ensemble, adlı tiyatro topluluğunu kurdu. Berliner Ensemble, gerek kuramsal çalışmaları, gerek sahnelendiği çok başarılı oyunları, dünya çapında ün kazanmakta gecikmedi. Ülkemizde de tanınan ve oyunları çok sevilen Brecht 1956 ilkbaharında hastalandı, bundan kısa bir süre sonra Berlin'de öldü.

Dil Deyip geçmeyin!

Bircan Şimşek

Çocuğunu yabancı bir ülkede dünya'ya getirmiş olan bir anne, bir müddet sonra yavrusunun okula başlamadan önce nasıl sağlıklı bir şekilde yabancı dili öğrenebileceğini düşünmeye başlar. Hele bu anne veya baba içinde yaşadığı ülkenin dilini de bilmiyorsa, bu endişesi ile kendini oldukça yalnız hissedebilir. Çocuğunu yaşlıları ile karşılaştırmaya başlar. „Acaba çocuğumun konuşması, dil gelişimi normal mi“ diye sorular sorar. Çocuğunun yaşlıları arasında düzgün konuşan hele bir de yabancı dilde konuşmaya başlamış olan çocukları görür ise, kendi çocuğunda bırakın yabancı dili daha ana dilini yeterince kavrayamamışsa endişesi büsbütün artar.

Dil gelişimi öylesine kapsamlı bir konu ki, aklınızın ucundan geçmiyen bir ayrıntı, çocuğunuzun dil gelişiminde engelleyici veya geliştirici rol oynayabilir.

Bu yazımda çocuğun dil gelişiminde rol oynayan faktörlere, anne ve babanın dil gelişimini engelleyici veya geliştirici davranışlarına, çocukların 4 yaşına kadar dil gelişimleri boyunca gösterdikleri aşamalara değinmek istiyorum. Biliyoruz ki dil insanların çevreleri ile ilişkiye girebilmelerine, istemlerine, düşüncelerine, duygularını aktarabilmelerine olanak sağlar. Kauşaktan kuşağa, tecrübelerimizi, kültür değerlerimizi, bilgilerimizi sözlü veya yazılı sözcükler, cümleler yoluyla aktarıyoruz.

Dil gelişiminin şekli dünyanın her yerinde tüm çocuklar için aynı olmakla birlikte, çocukların bireysel gelişimleri de, dili öğrenmelerinde büyük farklılıklar görülür.

Aşağıdaki tablo 0 ile 4 yaşına kadar olan çocukların genel dil gelişimlerini sergilemektedir.

0-10 aylık:

- Bağırmak, ağlamak, zincirleme birleşimler (ga-ga gibi)
- 8 aydan sonra kendi çıkardığı sesleri dikkatle algılar
- „baba, dede“ gibi hecelerin hala hazırda bir anlamı yoktur.

10. aydan 1 1/2 yaşına kadar:

- İşaretler, heceler ve sesler çocuk tarafından taklit edilmeğe başlanır
- Çocuk söylenen, kendisinden istenilen birtakım şeyleri anlamaya başlar, bazı eşyaları, şahısları tanıır ve adını söyleyebilir veya gösterebilir (10 kelime kadar)

1 1/2 - 2 yaşına kadar:

- Çocuğun kelime hazinesi 10 kelimenin üstüne çıkar, ancak 50 kelimedenden azdır.
- Bir kelimedenden iki kelimeye geçiş dönemi
- Konuşmalarını mimik ve el-kol hareketleri ile destekler
- Bütün bunların yanı sıra anlaşılmayan heceler de yer alır.

2-3 yaşına kadar

- Kelime hazinesi en az 50 kelimedenden oluşur
- İki kelimedenden oluşan cümleler konusunda çocuk artık kendinden emindir
- Soru sorma yaşı
- Çocuk artık kendinden „ben“ diye bahsetmeye başlar
- tek-tük harflerde eksiklikler görülebilir /takı'larda, fiil çekimlerinde)
- Çocuk isimleri, sıfatları, zamirleri, fiilleri anlar.

3-4 yaşına kadar:

- Çocuk olayları ifade edebilir
- O an görmediği, olaylar, insanlar vb. şeyler hakkında konuşabilir
- Gelmiş zaman, geçmiş zaman ve şimdi'nin çekimlerinde eksiklikleri olabilir
- Zaman zaman peltek konuşmalar görülebilir
- Kelimeler, heceler çok kısa süreli tekrarlanabilir. Dikkat edilmesi gereken; bu tekrarlar yapılırken çocuğun yüzünde ve vücudunda gerilmelerin oluşmamasıdır
- Çocuk diline hakimdir.

İncelediğimiz bu tablo bir çocuğun normal dil gelişimi hakkında bize bir fikir vermektedir. Her çocuğun dil gelişimi bu yaşlarda böyle olmalıdır diye bir kural yoktur. Yukarıdaki tablo bize kılavuzluk edebilir. Eper çocuğun dil gelişiminde büyük farklılıklar gözlemliyorsanız bir uzmanla başvurmak son derece yararlı olabilir.

Çocuk sahibi olmuş anne ve babaların çocuklarını gelişimleri boyunca son derece itinalı bir şekilde gözlemlemeleri, çocuklarının gelişimini destekleyecek davranışlarda bulunmaları, gerekli gördüklerinde mutlaka doktora, eğitmeniye, bir uzmanla başvurmaları son derece önemlidir.

İsterseniz bir de çocuğumuzun dil gelişimini etkileyen faktörleri inceleyelim. Bu faktörleri ben üç guruba toplamak istiyorum.

- a) organik - bedensel faktörler
- b) sosyal - kültürel faktörler
- c) ruhsal faktörler

a) Organik-Bedensel Faktörler:

Hamilelik döneminde, doğum esnasında veya doğum sonrasında meydana gelen kalıcı beyinsel rahatsızlıklar organik faktörlerden biri olup, çocuğun dil gelişimini direk etkiler. Yine ana rahminde yeterince gelişmemiş veya zarar görmüş olan, konuşma yeteneği için gerekli organlar çocuğun dil gelişimini etkiler. Kas rahatsızlıkları çocuğun hareketlerini engellediğinden, dil gelişimlerinde de aksamalara neden olabilir. Ayrıca görme ve duyu organlarında meydana gelen rahatsızlıklar da dil gelişimini doğrudan etkiler.

Uzun süren rahatsızlıklarda anne-baba son derece duyarlı olmalıdır. Uzun süren rahatsızlıklar çocuğun dil gelişimini bir veya iki yıl geciktirebilir. Böylesi hallerde, ön görülen tedavi yöntemi ile çocuğun bir an önce sağlığa kavuşması sağlanmalıdır.

Yine uzun süren rahatsızlıklarda yatan, hasta olan bir çocuğun konuşmasına gerek kalmadan istediklerini yerine getirme eğiliminiz varsa da, çocuğu zaman zaman konuşmaya teşvik etmelidir. Bu konuda bize yardımcı olabilecek araç ve gereçleri kullanmalıdır. (Resimli kitaplar, oyuncaklar vb.)

Yazımın devamını gelecek sayımızda okuyacaksınız. Konumuza uyduğu için 3 Çocuk kitabı tanıtmak istiyoruz

- Kuzucuk-Müjdat Gezen
Serçecik- Maksim Gorki
Ceylanlar Suya İndi- Fikret Otyam

Küçük Yaşta Evlilik Ve Erken Doğum

Zuhal Özgül

Unicef'in araştırmalarına göre, her on bebekten biri, bir genç kız tarafından dünyaya getiriliyor. Yılda 25 mio. Genç kızın hamileliğinin nedenlerini yetkililer şöyle açıklıyor:

- 1- Doğum kontrolü eksikliği
- 2- Çocuk yaşta evlilik
- 3- Yetersiz bilgilendirme

Örneğin, Afrika'da toplumunu yarısı, Asya'da üçte ikisi doğum kontrolünden yararlanamıyor. Bir çok ülkede genç kızların yaşam düzeyi çok düşük ve çok erken evlendiriliyorlar. En az, 20 ülkede, kızlar için evlilik yaşının 16 dan aşağı olduğu saptanmış. En çok hamile kızlar Afrika kıtasında bulunmakta. 15-19 yaşındaki genç kadınların ortalama %13 ü anne. USA da, her sene bir milyon genç kız hamile kalıyor. Almanya'da 1996 yılında, 18 yaşının altında 4700 genç kız, çocuk dünyaya getirdiler. Aşağı yukarı aynı sayıda çocuk aldırma olmuş.

Erken hamilelik, yalnız çocukluk yaşamının aniden sona ermesi değil, sağlık yönünden oldukça yüksek rizikoyu da birlikte getiriyor.

Unicef'in araştırmasına göre, her yıl hamilelik ve doğum sıra-

sında ölen 600 bin kadından 150 bini genç kız. Önemli nedenlerin başında, bilgisizce yapılan çocuk alma metodları geliyor.

Cinsel aydınlatmanın yetersizliği, cinsel hastalıkların ve Aids'in yayılıp artmasına neden olmaktadır. Örneğin, hastalığa yakalanmaların yarısı 18 yaşından altındakiler oluyor.

Unicef'in dikkati çektiği bir diğer konu da, dünyanın hangi bölgesinde olursa olsun öğrenimi olmayan gençlerin çok küçük yaşta evlenip erken çocuk sahibi olmaları.

Son yıllarda, ülkemizde de yoksul halk arasında, özellikle kırsal kesimlerde varoşlarda, evlilik yaşı gitti-

kçe küçülmekte hatta çocuk yaşlarına dayanmaktadır. Yukarıda değindiğimiz kesimlerde, erken evlilik ilk başta akrabalar arasında yapılıyor. Buna neden toprak ve mal kaybının önlenmek istenmesi. Bundan başka kızları „kötü yola düşmesi“ korkusu. Ailede çok çocuk olması, geçim derdi de bir başka neden. Almanya'ya getirme nedenleri aşağı yukarı söylediklerimiz gibi.

Ancak bu durum çok daha büyük zorlukları da birlikte getiriyor. Aileler, bir yanda kızlarını bir daha geri dönmek üzere „verdiklerini“ düşünürken, böyle bir evlilik uygulamasının hiç bir zaman uzun ömürlü olmayacağını akıllarına getiremiyorlar.

Toplumsal yargının, yasaklarının ağır bastığı ülkemizde, gençler de baskıdan kurtulmak için, hemen evlilik yolunu tercih ediyorlar. Ülkemizde evlilik yaşının gittikçe düştüğünü belirtmiştik. Bir genç kız 18 yaşında evli değilse „evde kalmış“ damgası vurulur.

Artık onun her hareketi kuşkuyla izlenir; düşünceleri, çalışmak, okumak veya geç evliliği tercih etmesi önemsenmez. Evde „yük“ gözüyle bakılır. Hatta ilk çıkan talibe - ne olursa olsun - verilmesi uygundur.

İşte, tüm bu çatlak nedenlerin üstüne kurulan evliliklerde doğan çocukların ne kadar sağlıklı ve mutlu olabileceği de kuşkuludur.

Sonuçta çözüm yine eğitime dayanıyor. Kara cahilliğe, bağınazlığa ancak eğitilmiş gençler karşı çıkabilecekler ve kendilerinin bir „mal“ gibi satılmalarına müsaade etmeyecekler.

Assos

Çanakkale'nin Ayvacık ilçesine bağlı olan Behramkale (Assos), özellikle hafta sonu gezilerinde tercih edilen küçük ve sakin yerlerden. Çanakkale'nin Assos'a uzaklığı 95 km. Sahildeki lokantalardan birinde deniz ürünlerinin tadını denizin emliğinde çıkarabilirsiniz. Behramkale'de veya Assos antik kentinin izlerinde bir yürüyüş tatilinize farklı bir boyut katabilir.

NASIL GİDİLİR

İstanbul'dan Assos'a özel otomobille gitmek için, Tekirdağ üzerinden Eceabat'a oradan feribotla Çanakkale'ye geçmek gerekiyor. Çanakkale'nin Assos'a uzaklığı 95 km. Diğer bir yol, İstanbul'dan Bandırmaya feribotla geçerek, Biga, Çan, Bayramiç yoluyla Ayvacık' gelmek. Ayvacık Assos arası 19 km. İzmir'den Assos'a gitmek için de sahil youndan, Foça, Dikili, Küçükkuşu ve Assos güzergahı izlenebilir. Truva Seyahatın Ayvacık'a kadar otobüs seferleri var. Ayvacıktan Assos'a minibüs bumak mümkün.

Kamil Koç: (212) 252 72 23 İstanbul, (232) 486 03 93 İzmir, (286) 217 11 32 Çanakkale.

Truva Seyhat: (212) 658 33 80 İstanbul, (232) 435 85 65 İzmir, (286) 212 22 22 Çanakkale.

Gezilecek yerler

Assos antik kenti:

Sömüş bir volkanın denize bakan yamacında yer alan Assos'un Dor tarzındaki Athena tapınağı İÖ 6. yüz yıla ait. Hem Edremit körfezine hemde arka vadiye hakim konumda. Kenti kuşatan surlar, antikçağdan günümüze çok iyi durumda gelmiş sayılı örneklerden. Assos'un günümüze ulaşan

kalıntılarından biride limanı. Bu küçük limanın mendireği ve rıhtımı halen kullanılıyor. Rıhtımın gerisinde son dönem gümrük yapıları ve depoların bulunduğu kısımda yine antik limana ait antrepo ve benzeri yapıların kalıntıları görülebilir.

Behramkale:

Çanakkale'den gelirken üzerinden geçilen 14. yüzyıl köprüsü ve antik kentin üzerine kurulmuş, Behram köyünün evleri arasında kalmış Murad Hüdavendigâr Camii gözden kaçırılmamalı. Bu küçük şirin cami 14. yüzyılda 1. Murat tarafından yaptırılmış.

Baba Burnu:

Anadolu'nun batıdaki en uç noktası Baba Burnu. Baba Burnu'na Çanakkale üzerinden asfalt yolla geldiğiniz Ezine'den sapılıyor.

Küçükkuşu:

Assos'un doğusundaki Küçükkuşu eldeğmemiş kumsallarıyla ünlü. Kıyı şeridi henüz betonla tanışmadan görmenizde fayda var.

Türizm Danışma:

(286) 217 11 87 Çanakkale

Belediye:

(286) 712 11 41 Ayvacık

ALZHEIMER

(Beyni tahrip eden ve henüz tedavisi olmayan bir hastalık)

Gelişmiş ülkelerde ölümlere en çok sebep olan ilk üç hastalık kalp hastalığı, Kanser ve beyin kanamasıdır. Bunların hemen ardından ise Alzheimer hastalığı geliyor.

Tıp çevreleri Alzheimer hastalığını „Uygarlık hastalığı“ olarak da nitelendiriyorlar. Günümüzde ortalama yaşam süresinin sürekli olarak artmasıyla milyonlarca insan için kabaşa dönüşen bu hastalık, genelde 60 yaşın üstündeki insanlarda ortaya çıkmaktadır.

Çağımızın başından bugüne ortalama insan ömrü yarıyarıya bir artış gösterdi. Gelişmiş ülkelerde 20. yüzyılın başında 48 olan yaş ortalaması 72'ye yükselirken, kadınlarda bu rakam 52'den 72'ye çıkmıştır.

İnsan ömrünün sürekli olarak uzamakta oluşu elbette çok sevindirici bir gelişme, Ancak bu gelişmeyle birlikte Alzheimer hastalığının ağına yakalananlar da günden güne artıyor.

Alman sinir hastalıkları uzmanı Dr. Alois Alzheimer'in 1906 yılında tanımladığı hastalığın başlıca belirtisi bellek yitimi ve giderek ilerleyen yaşlılık öncesi bir bunamadır.

Hastalığa eşlik eden öteki belirtiler konuşmada bozukluk, zaman karıştırma, yön bulamama, görme yeteneğinin azalmasıdır. Kişilik değişmesi yaygındır. ve apatite'den (hareketsizlik) aşırı hareketsizliğe kadar geniş bir yelpazeye yayılır. Hastalığın evrimi sırasında bunalım ve sanrılar görme (uyanırken asılsız şeyler

görmek) gibi ruhsal belirtiler de ortaya çıkabilir. Yalnızca ABD'de 65 yaşın üstünde 2 milyon insanın Alzheimer hastalığına yakalandığı açıklanmıştır. Hastalık belirtileri her yıl daha da kötüye gider ve genellikle ilk belirtilerin ortaya çıkmasından on yıl sonra ölümle sonuçlanır.

Her ne kadar Alzheimer hastalığının nedenleri bilinmiyorsa da iki risk faktörü belirlenmiştir.

1. İleri yaş, 2. genetik yatkınlık. Alzheimer hastalığının 50 yaş öncesi görülmesi olasılığı ancak % 1'dir. 50 yaşından itibaren her on yaş öbeğinde artar ve 90 yaş öbeğinde % 30'a ulaşır.

Bugün bilim adamları akıl hastalığı vakalarının dörtte üçünün Alzheimer sonucu ortaya çıktığına inanıyorlar. Bilim adamlarının yaptığı çalışmalar Alzheimer hastalığına yakalanan kişilerin beyinlerinde çok yüksek miktarda betaaylo (beta-amyloid) proteininin olduğunu ortaya çıkardı. Beyin tarafından üretilen bu proteini kolestrole benzeten bilim adamları, vücudun fazla miktarda

da kolesterol üreterek damarlarda tıkanmaya yolaçmasının beyinde farklı farklı olarak yaşandığını ve burada üretilen aşırı miktarda beta-amylo'nun beyin hücrelerini tıkadığını belirtiyorlar

Henüz tam olarak tedavisi bulunmayan bu hastalığa yakalanan yaşlılarda, uzayan ömürlerini sağlıklı ve çalışır beyinlerle sürdürebilmenin hesapları içindeler.

Yine kış! Grip her an kapımızda

Soğuk algınlığı ve grip insanların en sık yakalandığı viral hastalıklar. Beslenme bozukluğu olan kişiler grip ve benzeri hastalıklara normal beslenenlerden 5 kat daha fazla yakalanıyorlar.

A,C,D vitaminlerinin eksikliği her türlü enfeksiyonlara karşı direnci azaltıyor. Spor yaparak bol oksijen alan kişilerin yapmayanlara göre dört defa daha az hastalandıkları araştırmalarla saptanmış.

Bir Kadın Yazarımız

TEZER ÖZLÜ

1943-1986 yılları arasında yaşadı. Roman ve öykü yazarı. Avusturya Lise'sinden mezun olduktan sonra Almanca çeviriler yaptı. İlk öyküleri 1960'larda değişik dergilerde yayınlandı. Bir kızı vardır.

Romanları:

Çocukluğun Soğuk Geceleri, 1980; Yaşamın Ucuna Yolculuk, 1984 (1984 Marburg Kenti Edebiyat Ödülü; önce Almanca Auf der Spur eines Selbstmords adıyla yayınlandı); Kalanlar, 1990 (ölümünden sonra, kardeşi Sezer Duru tarafından derlendi).

Öykü Kitabı: Eski Bahçe, Eski Sevgi, 1978

Berlin, 31 Ekim 1982

Yirmi yaşım ile otuz yaşım arasında aklın bittiği yerleri ve çıldırmanın sınırlarını aradım. Çıldırmanın beni ne kadar ilgilendirdiğini biliyorum, bu yüzden onu kendi kafamda ve beynimde yaşamaya kalktım. Akıl ve çılgınlık arasında ufak, yıldırım hızına sahip atlayışı sözcüklerle nasıl anlatabilirim.

Beyin, düşünce kendini özgürleştiriyor, fırlıyor bir roket gibi evrene, boşluğa sonsuz boşluğa. Onunla birlikte gövde de. Ya da gövde kalıyor da, düşünce gövdeyi koparıp sonsuz boşluğa doğru uçmaya başlıyor. Acı veren bir şey bu. Çok acı veren. Ürküten. Hem de nasıl ürküten.

Çılgınlığı bilmeden aklın sınırları son derece can sıkıcı. Kabul edilemez. Yetersiz.

Aklın dünyası dışında başka şeyler olmalıydı. Ben çılgınlık dünyasına en derin, en uzun, en sonsuz yolculuğu yaptım. En acı veren yolculuğu. Tüm öbür acılar, akıldan çılgınlığa geçişle karşılaştırıldığında kabul edilir. Çılgınlık yoluyla kurtuluşumu ne büyük bir cesaretle tamamladım, tüm acılardan, gövdelerden, güneşlerden ana-babalardan ve çocuklardan, güvenden ve güvensizlikten, tüm düzenlerden.

Düzen ve güven kadar ürkütücü bir şey yoktur. Hiçbir şey. Hiçbir korku... Aklını en acı olana, en derine, en sonsuza atmışsan korkma. Ne sessizlikten, ne dolunaydan, ne ölümlülükten, ne ölümsüzlükten, ne seslerden, ne gün doğuşundan, ne gün batışından. Sakin ol. Öylece dur. Yaşamdan geç. Kentlerden geç. Sınırları aş. Gülüşlerden geç. Anlamsız konuşmaları dinle, galerileri gez, kahvelere otur - artık hiçbir yerdesin.

Tüm raylardan git, denizin her türlü grisinin tadını çıkar. Çılgınlığın boyutları yok. Sallanan, boyutsuz bir boşluk. Orada daha yüksek, daha geniş, daha derin algılanıyor, boyut yok. Oluşumunu yaratan spermalara dek geri gidebilir düşüncen. Kendi embriyoluğunu anımsayabilirsin, annenin karnında geçirdiğin ayları, orada kalıp gün ışığını görmek istemeyişini. Çılgınlığı~evreninde yükselmeye başladığın anlar ne büyük acı verir. Gövdenin ayrıldığı anlar.

(Kalanlar adlı kitabından)

Kadın eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Çağdaş Türk Edebiyatı'ndan Kadın yazarlar Broşüründen alınmıştır.

GÖÇTE KADINLARIN DÜNÜ; BUGÜNÜ; YARINI...

Zuhal Özgül

Almanya'da yabancılar arasında kadınların sayısı, işçi göçüyle birlikte sürekli yükseldi. 60 lı yıllarda ve 70 lerin başında Türkiye'den göçün önemli sayısını erkekler oluştururken, elektro ve tekstil dallarında çalıştırılmak üzere kadınlar da getirildi. 1973 yılında işçi getirmenin durdurulmasıyla yeni bir safha başladı. Göçmenler, uzun süre burada kalmaya karar verdikten sonra, eşlerini veya akrabalarını yanlarına alırdırmaya başladılar. Evlilikler yapıldı, aileler kuruldu, çocuklar doğdu. O zamanlar, Almanlar tarafından, misafir işçi diye tanımlanan erkeklerin dışında, kadınlardan, gençler ve çocuklardan oluşan bir topluluk meydana geldi.

Şimdi, 18 yaşının altındaki gençlerin çoğunluğu, Almanya'da doğdu ve büyüdü. Bugün 7,3 mio. yabancılar arasında kadın sayısı ortalama %44 ü buluyor. 1980 yılından önce, yabancılar arasında erkekler %90 ı, kadınlar %60 ı buluyordu. Sonraki yıllarda evlilikler ve aile birleşimi nedeniyle gelenlerle, işsiz yabancı sayısı hızla artarken, çalışan sayısı da buna göre: erkeklerde %64 e kadınlarda %45 e düştü. Bu durum, bugün 70li 80 li yıllara bakılırsa, yabancıların Almanlara göre, çalışma yaşamına çok az katıldığını göstermekte. (Erkekler %79, kadınlar %61) En büyük grubu %25 ile Türk kadınları, %23 Yugoslav, %8 İtalyan %6 sını Yunan kadınlar oluşturmaktadır. Son senelerde kadınların çalışma alanı da değişti. 70 li 80 li yıllarda yardımcı işçi olarak Tekstil, Gıda, Paketleme ve Temizlik Sektörlerinde ucuza çalıştırılırken, 90 lı yıllarda durum biraz daha değişti. Hizmet sektöründe çalıştırılan yabancı kadınların sayısı yükseldi. Öncelikle Ticaret, Sağlık, Otel ve Restorant alanlarında, kalifiye eleman olarak da Banka, Sigorta, Büro ve İdari işlerde çalıştırılmaktadırlar.

Çalışma biçiminin değişmesi ve gençler için mesleki kalifikasyondaki ilerlemeye rağmen, yabancı işçiler-kadınlar da dahil olmak üzere - iş piyasasındaki olumsuz gidişten, Alman işçilerine göre daha çok etkilenmektedirler. Mart 1990 ile Mart 1997 arasındaki tüm işsizlik %66 artarken (1,88'den - 3,13 mio.) yabancı işsizlerin sayısı iki kat arttı (216.400 den 549.000). Bu sayı kadınlarda çok artmış görünmemekte. Bunun nedeni birçoğunun işarayan olarak kayıtlı olmaması. 1995 yılındaki bir araştırmada çoğunluğu, çalışmamalarını ailevi nedenlerden (evdaresi, çocuk yetiştirme veya eşlerinin izin vermemesi) olduğunu söylüyorlar. Bir işyeri arayıp bulamamaları veya o işyerine alınmamaları araştırmada üçüncü maddeye düşüyor. Ancak, araştırmadan çıkan sonuca göre, kızların meslek öğrenmesi ve bir iş aramaları, aileler tarafından engellenmektedir. Genç kızların ve kadınların çalışmamaları sosyal dışlanmaya neden olmaktadır. Toplumla uyum sağlamayan kişi sorunlarını çözememekte, hatta yeni sorunlar yüklenmektedir. Yüzbinlerce kadının toplum yaşamına katılmamasının gelecek kuşakları olumsuz etkilemesi kaçınılmazdır.

Bu durumda, akıllı eren her kadının, evli olsun bekar olsun, sorumluluğunu bilmesi gerekir. Genç kızların her tür eğitimden yararlanmaları, ellerine geçen fırsatları değer-

lendirmeleri gerekir. Örneğin her türlü meslek eğitime açık olmalı; özellikle ana- babaları onları engellememeliler.

Son senelerde yaşanan, Türkiye'den damat getirme furçası birçok genç kızın yaşamını altüst ederek, onları zavalı bir hale getirdi. Sosyal Dairenden yardım alarak, çocuklarını ve de çalışmayan eşini zar zor geçindirmek zorunda. Eğer onların bir mesleği olsaydı belki şimdi bu durumda olmazlardı. Bir de bunun yaşlılık zamanı var. Sürekli sosyal yardım alan bir kişinin yaşlandığında emekliliği ve hiçbir sosyal hakkı bulunmamakta.

Genç kadınların ise, Türkiye'den gelmiş dahi olsa, Önce kendisini yetiştirmesi gerekiyor. Almanca'yı öğrenmek en başta gelen kural olmalı. Çocuklarıyla ilgilenmeli, onların yuvaya devamını sağlamalı, okulda öğretmenleri ile ilişkiye geçerek sorunlarını bilmesi gerekir. Bunda başka sosyal, yasal haklarını öğrenmesi tüm ailesi için yararlı olacaktır. Almanlarla ilişki kurmak, bu toplumu iyi tanımayı, önyargı ve duygusal davranmamayı sağlayacaktır.

Aslında, komşuluğu misafirliliği seven bir ülkenin insanları olarak hem dil yetersizliğinden hem de Almanların önyargılı davranışlarından bu güzel geleneğimizi ancak kendi aramızda sürdürebiliyoruz.

Günümüzde yalnız Almanya ve Türkiye'de değil, dünyadaki olumsuz değişikliklerden her kişi, değişik biçimde etkileniyor. Ancak bu „olumsuzlukları“ en aza indirmek kişinin elinde olan bir şey.

Yazımızın başlığı gibi, dünü atlattık, bugünü yaşıyoruz; ancak yarınları unutmayalım.

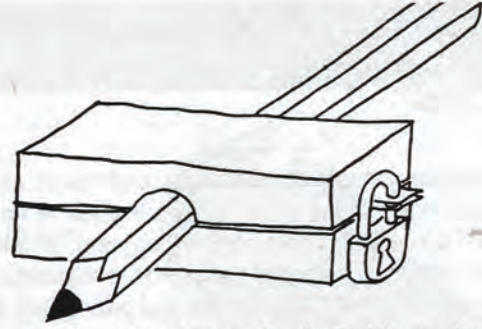
KISA KISA

• Mamograf (Meme röntgeni) yaptırmak isteyen kadınların hemen regel'den (aybaşı) sonra yaptırmaları tavsiye ediliyor. Çünkü daha sonra göğüs bezeleri dokusu sıklaşıyor. Röntgende büyük beyaz bir bölge olarak görüldüğünden, varsa boğumları (knoten) tespit etmek zorlaşıyor.

• Vücutsal ağrılar, yemede değişiklikler, içe kapanma ve aşırı davranışlar gençlerin bunalımda olduğunu gösterir. Birden bire böyle değişiklikler gösteren çocuk ve gençleri ana-babaları iyice izlemeli anlayışla davranarak, onlara yardımcı olmalarını uzmanlar tavsiye ediyorlar.

• İngiltere'de yapılan bir araştırmaya göre, gelir düzeyleri ne olursa olsun çocuk sahibi kadınlar, çocuksuzlara kıyasla sigarayı daha kolay bırakıyor. Çocuklu kadınların sigarayı bırakma olasılığının çocuksuz kadınlarla kıyasla % 40 daha yüksek olduğu görülüyor.

• Bebeklerde uzun süre emzik kullanımının damak çökmeleri ve üst çene fırlamalarına neden olduğu tespit edilmiş. Bebek belli bir sürede sonra başka gıdalara yönelince yalancı emzikten hemen uzaklaştırılmalıdır.

• Aşırı sinirli insanların bağırsaklarında tenya taşıyabilecekleri söyleniyor. Tenya yumurtalarının, çiğ sığır etinden geçtiği, özellikle çiğ sucuk, pastırma, salam gibi et ürünlerinin yanı sıra, sığır etinden yapılan çiğ köfte yiyenlerde de yoğun olarak tenya görüldüğü belirtildi.

• Güzellik uzmanları genç kızların cilt bakımında, cildine uygun malzeme kulanmalarını tavsiye ediyorlar. Gözaltı kremlerin 25, gece kremlerinin 30 yaş üzerinde kulanmalarını uygun buluyorlar.

• Stres, bunalım ve ani üzüntülerin, böbrek ve safra kesesinde oluşan gizli taşların uyanmasına ve yerinden oynamasına neden olduğu bildirildi. İnsanların safra kesesi ve böbrekte kendiliğinden oluşan gizli taşların, sinir sisteminin bozulmasıyla uyandığını ve ağrı yapmaya başladığı söylendi.

Sinema

French Kiss

Düğünden az önce Charlie Paris'e kaçar ve orada bir başka kadına aşık olur ve düğünden vazgeçer. Korkunç kiskanç eski nişanlısı Kate (uçmaktan çok korktuğu halde) arkasından gider. Yolda, uyanık Mücevher hırsızı Luc'u tanır. O, çalınmış mücevherleri kızın bavuluna yerleştirdiğinden geri alabilmek için tüm Fransa'da onu takip eder. Bu arada birbirlerine aşık olurlar ama hiçbiri açıklamaz. Ve devamlı birbirleriyle tartışır. Aslında çok değişik yollar onları mutlu sona götürebilirdi: Örneğin, Luc devamlı saçmalayacağına çocukluğu bırakıp Kate'in gönlünü alabilirdi. Mücevherleri satıp, güzel bir ev alarak birlikte yaşayabilirlerdi. Veya Kate uçak korkusundan Charlie'nin arkasından gitmez ve evinde kalabilirdi. Bu güzel, duygusal ve komik filmi gördükten sonra mutluluğa giden yolları insanın kendisinin hazırladığını bulmanın hiç de zor olmadığını göreceksiniz. Charlie= Timothy Hutton, Kate= Meg Ryan, Luc= Kevin Kline

„YARIM EKMEK“

Kemal Yalçın

„Yılanların Öcün“den „Yarım Ekmek“e tam kırk yıl geçmiş...İlk romanı 1958 Yunus Nadi Ödülü'nü almıştı. 1997'de Adam Yayınlarından çıkan 13. romanı „Yarım Ekmek“ ise 1997 Sedat Simavi Ödülü'nü aldı.

Ödül Töreni 11 Aralık 1997 günü İstanbul'daydı gidemedi.

Duisburg ve çevresinde yaşayan, edebiyatla uğraşan, işçi, ressam, öğretmen, öğrenciler beş yıldan beri, her ay Halk Yüksek Okulunun bir odasında toplanıyor. Buluşmaya „edebiyat Kahvesi“ dendi. Yöneticiliğini Fakir Baykurt yapıyor.

Edebiyat Kahvesinin 1997 yılı buluşmasının sonuncusu 10 Aralık Perşembe günüydü. Kış ve bahar dönemi son buluşmalarını bir lokantada yapmak gelenek olduğundan 11 Aralık Cuma günü Ruhr nehri kıyısındaki Marmaris Restorant'da 25 kişi bir araya geldik

İstanbul'daki ödül töreninin başladığı saate, Edebiyat kahvesi'nin müdavimlerinden şair Mevlüt Asar, Fakir Baykurt' çiçeğini sundu; duygulu, özlü bir kutlama konuşması yaptı. Fakir Baykurt'a böyle bir hazırlığı sezdirmemeye çalışmıştık.

3000 kilometre uzaktaki ödül töreninin nasıl olduğunu görmedik; ama „Yarım Ekmek“in yazıldığı, olayların geçtiği Duisburg'da „Yarım Ekmek“in başarısını kutlamanın ayrı bir havası, sevinci ve gururu var. Dışarıda Ruhr, Koca Ren' e doğru akıyor ve karanlık gecenin içine yağmur yağıyordu...

Fakir baykurt yerinden kalktı ışığın altına, Mevlüt Asar'ın yanına geldi. Edebiyat Kahvesi'nin inceliğine teşekkür etti. „Şu anda İstanbul'daki tören başlamıştır. Ödülümü kızım Işık alacak“ diye söze girdi. Katılabilsen belki de İstanbul'da yapacaktı bu konuşmayı. Ama „içindeki çocuk“ bu kadar duygulu olur muydu? Bilemiyorum...

Akça Köylü „çocuk“ Yılanların Öcü'den beri arına durula akıp gelen yazarlık yaşamını anlattı. İrazca'nın Dirliği'den Kara Ahmet Destanı'na kadar, ilk üç romanındaki iç bağlantıları; kahramanlarının değişen düşünce ve davranışlarını sergiledi. Mamak Tutukevideki parmaklıklar ardında geçen yıllara değinip geçti. Ödüllerin yazarlık uğraşına nasıl olumlu etki yaptığından sözettii. En büyük ödülü okuyucunun verdiği; yazar-okuyucu ilişkisinin şevklendirici yönünü anlattı. Buna bir örnek olarak, bugün sabah postadan çıkan; Salih Doruk adlı bir okuyucusunun mektubunu ve şiirini okudu. Salih Doruk, hem mektubunda, hem de şiirinde Fakir Baykurt'a yazdıklarında ötürü gönlünün derinliklerinden gelen duygularla teşekkür ediyordu.

Yaşamın zoluklarını aşmada; emeğin yorgunluğunu gidermede değer bilir okuyucunun ve insanların gözlerindeki aydınlık yazara güç veriyor. Yazar okuyucusunu , okuyucuda yazarı soluklandırıyor. Fakir Baykurt, „Bir Uzun Yol“ adlı şiir kitabının başına, önsöz yerine koyduğu„Yorulдум“ şiirinde hiçbir zaman yorulmayan yönünü vurguluyor:

Yorulдум

Yorulдум, çok yorulдум

Biraz değil çok yorulдум Ankara'da

On Katlı yirmi katlı beton yapılara

Sabah akşam asansörle inip çıkmaktan

Yorulдум, çok yorulдум

Biraz değil çok yorulдум Mamak' Tutukevinde

demir parmaklıklar ardında

yaz kış ranzalarda yatmaktan

Yorulдум, çok yorulдум

Biraz değil çok yorulдум o şehirde

Çokları çok aldı yaşamda benden

Kimine emeğimi, kimine zamanımı vermekten

Yorulдум, çok yorulдум

Biraz değil çok yorulдум Almanya'da

Asfalt caddelerde yürümekten

Altı şeritli otoyollarda gidip gelmekten

Yorulдум, çok yorulдум

Biraz değil çok yorulдум Duisburg'da

Pasaport, vize, oturma izni, işlemler her yıl

Yorulдум yurda uzaklardan bakmaktan

Ama yorulmadım hiçbir zaman

O yoksul sevgili gibi dağ başlarında

Karda kalmış, dar kalmış yolcular için

Yazmaktan

(Fakir Baykurt/ 1998)

„Karda kalmış, dar kalmış yolcular için yazmaktan hiçbir zaman yorulmayan“ Fakir Baykurt'un başarıları yeni başarılarla taçlansın!...

Fakir Baykurt'ları çıkararak toprağa, yetiştiren halka da selam olsun!

20.1.1998 / Bochum

Bizde bu vesileyle Fakir Baykurt' a bize Anadolu'yu ve insanlarını tanıttığı için teşekkür eder, eski-yeni ödülleri kutlarız. Yazmaktan yorulmayacağını vurguladığı için yeni eserlerini merakla bekleyeceğiz. ADİM'dan sevgi ve selamlar

Kalkan Aві

Birsen Samancı

Öyküm çok eski bir anımdır. Geriye baktığımda sanki yüzyıl geçmiş gibi uzak, bir bakıma da dün kadar taze. Şimdi yanımda olmayan, bu dünyadan göçüp gitmiş bir çok sevdiğimin hayatta olduğu ve onların benden ayrılamayacaklarını zannettiğim, umutlu günlerimdi.

Öğretmen okulu birinci sınıfın ders yılı sonuydu. Belki okuldan bir gün önce azat edilmiş, belki de babam tatilimi yanlış hesaplamıştı. Edirne'den akşam dokuzda trenine bindim ve sabahleyin İstanbul Sirkeci garına indim. Babamın beni karşılayacağından umutluydum ama yanlışlık bizim buluşmamıza engel oldu. Cebimde param yok denecek kadar azdı. İstasyonda babamı göremeyince, Akçakoca'ya gitmek için başımın çaresine bakmak bana kalmıştı. Hayal meyal bildiğim Sirkeci iskelesinden kalkan Boğaz vapuruna binip, İstanbul boğazının Karadeniz'le birleştiği yerdeki Garipçe köyüne gitmeye karar verdim. Orada bir balıkçı ile evlenen dayımın kızı vardı. Kendisini çok severdim. Onlar beni deniz motoruyla köye kadar yollayabilirlerdi. Ne var ki vapur sadece Rumeli Kavak'ına kadar gidiyordu. Ondan sonra kismetim olursa motora binebilirdim. „Motor olmazsa ne yaparım?“ sorusunu düşünmeye korkuyordum. Güverteye çıkıp elimde tahta bavulum bir kenara iliştim. Sataşılmaktan korktuğum için sağıma soluma bakamıyordum. Bir süre sonra şivelerinden Laz olduklarını anladığım kadınlarla beraber seyahat ettiğimi farkettim. Sanki hepsini tanıyormuşum gibi dünyalar benim oldu. O tarihler İstanbul ancak birbuçuk milyonluk bir şehirdi. Lazların çoğu da Boğaz'da otururdu. Sanki Lazların hepsi, daha doğrusu bu bölgeninkiler, Garipçe'deki zengin balıkçıları tanıyorlarmış gibi düşünüyordum. Belki kadınlar da benim gittiğim yere gidiyorlardı.

„Nereye gidiyorsunuz?“ diye sordum. „Kavak“ a dediler. Bir anda Kavak'ta evli, köyümüzden bir kız aklıma geldi. Nasıl unuttuğum? Ağabeyisi ile göz göze bakiştığımız, arada bir tenhada rastlarsak konuştuğumuz sevgilimin kardeşiymiş. Bir zaman Kavak bir avuç insanın oturduğu, küçük bir balıkçı köyüydü. Kadınların hepsi bu gelini tanıyordu.

„Beni onlara götürür müsünüz?“ dedim ve başıma geleni kendime acındırırımışcasına anlattım. Oradaki balıkçılar kalkan avlamaya bizim oralara gelirlerdi ve bizim köy onların barınaklarıydı. Bu gelip gitmeler sırasında köyümüzden bazı kızlar İstanbul'un bu semtine gelin gelmişlerdi. Dayımın kızı da, sevdiğimin kardeşi de bunlardandı. Mevsim kalkan mevsimiydi,

mutlaka bir motor oralara gider ve beni de götürebilirdi. Böylesine insanlara güveniyordum.

Kendini gurbet ilde sayan ve beni birdenbire karşısında gören Zehra'nın şaşkınlığı, sevinci hala gözümün önündedir. Ne yazık ki balıkçı olan kocası, bir gün önce bizim taraflar ağ atmaya çıkmıştı. Ertesi gün Garipçe'ye gitmek düşüncesi ile geceyi onlarda geçirdim. O gecenin tadını bu gün bile unutmamış değilim. Geç saatlere kadar oturup sohbet etmiştik. Sabahleyin bir motor bulmak için iskeleye indiğimizde, büyük bir sürprizle karşılaştım. Sahilde babamı ve yük transport eden bizim motorumuzu gördüm. Babam üzgündü, gözleri yaşlıydı, umutlarını yitirmişti. Beni karşısında görünce ilk sözü:

„Seni kaybettiğimi, bir daha bulamayacağımı zannettim, umudumu kesmişim.“ oldu. Ben İstanbul'a gelirken o Edirne'ye gitmiş. Birbirimizi kaçırmışız. İki aydır denizde olan motorumuzun Kavak'a uğraması tamamen tesadüfmüş. Zavallı babacığım ne kadar sevinmişti.

Çok güzel bir yaz günüydü. Boğazın kırıksız sularında on iki saat sürecek motor yolculuğu ile köye doğru yola çıktık. Karadeniz biraz çırpıntılı ve koyu maviydi. Motorun kaptanı olan eniştem arada bir bana takılıyor, tayfaların hepsi köye dönmenin keyfi ile Gürcüce türküler söylüyordu. Karnımın acıdığından bile haberim yoktu, eniştem deniz üzerinden atılan balık ağları göstererek:

„Yavaşlayın, şuradan bir iki kalkan alalım, karnımızı doyuralım.“ dedi. İpin ucundan kaldırıncaya, ağa takılmış bir yığın kalkanla karşılaştım. İçlerinden, neresinden bildiğini anlamadığım iki tane büyük erkek balık çıktı. Babam bir tane daha alıp eve götürmek isteyince, o gülererek:

„Karnını doyurmaktan fazlasını alırsan haram olur Beybaba“ dedi. Bu bizim köylümüzün anlayışıdır. Yolda kaldığın zaman karnını doyuracak kadar alırsan, hırsızlık değildir. Fazlası ise ayıp. Kalkanı eniştem bir güzel ayıklayıp, maltızda pişirdi. Babam da eniştem de bu işleri iyi bilirlerdi. Bütün tayfalarla, yere bağdaş kurup hep beraber afiyetle yedik.

Hayatımda o yemeğin lezzetini hiç bir zaman, hiç bir yerde bulamamışım.

Yemek Köşesi

Sütlü Tatlılar, Kremalar

Çikolatalı sufle

- 3 bardak süt
- 200 gram toz şeker
- 150 gram un
- 100 gram tereyağı veya margarin
- 7 yumurta
- 100 gram çikolata
- 50 gram kakao
- 1 çubuk vanilya
- 1 tutam tuz

Sufle yapacağınız kabı yağlayın. Dibine ve kenarlarına şeker serpin. Bir tencere sütü, vanilya çubuğunu, tuzu ve şekerini koyarak, kaynatın. Süt kaynamaya başladığında vanilya çubuğunu tencereden çıkarın. Diğer kısmını geniş bir tavaya alın. Çabuk çabuk karıştırarak un ilave edin. Biraz sarınca sütü ekleyin. Krema kaynamaya başladığında ateşten indirin. Kakaoyu küçük bir kasede birkaç kaşık kremayla birlikte eritin. Sonra eritilmiş kakaoyu tenceredeki kremaya ekleyin. Kremayı ateşte bir kaç dakika daha kaynatın ve soğutun. Yumurta sarılarını teker teker kremanın içine kırarak yedirin. Küçük parçalar halinde kesilmiş çikolatayı kremaya ekleyerek, karıştırın. Aynı bir kaptaki yumurta aklarını kar haline gelinceye dek çırpın. Kremayı yavaş yavaş karıştırarak, yumurta karını ilave edin. Kremayı, sufle kaplarına doldurun. Önceden ısıtılmış 140 dereceli fırına koyun. 30 dakika süreyle 140 dereceli fırında tutun. Daha sonra fırının sıcaklığını 3-4 dakika arayla 200 dereceye kadar çıkarın. 15 dakika daha pişirin. Fırından çıkarıp, dilerse pudra şekeri ve kremayla servis yapın.

Portakallı krem karamel

- 3 bardak süt
- 1 bardak portakal konsantresi
- 8 yumurta
- 1 bardak toz şeker
- Karamel için
- 1 bardak şeker
- 1 bardak su

Karameli hazırlamak için 1 bardak su ve 1 bardak şekeri küçük bir kaba alın. Kısık ateşte karamel rengi alana dek pişirin. Aşırı koyulaştırmadan ocaktan alın. Karamel kaplarının altına dökün. Başka bir kaptaki yumurtaları çırpın. Süt, portakal konsantresini ve şekeri ekleyin. Çırpıma devam edin. Hazıladığınız karışımı karamelin üzerine dökün. Krem karamel kaplarını içinde su olan bir tepsinin içine oturtun. Orta ateşte üstü pembeleşene dek pişirin. Ters çevirip servis yapın.

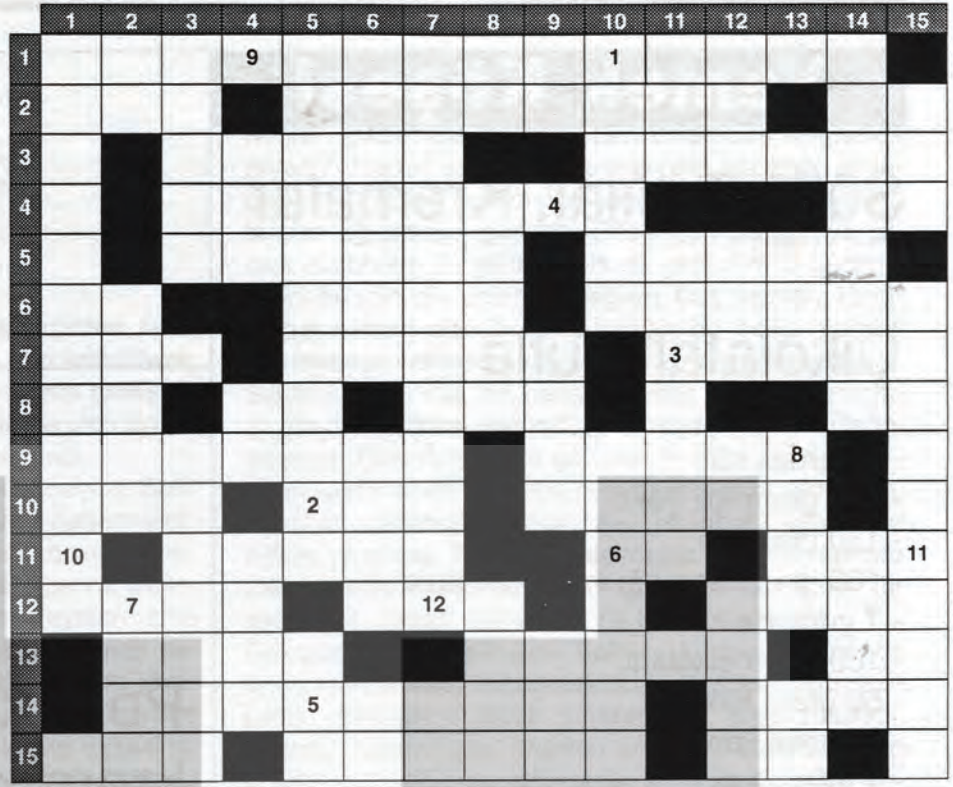
Not: Eğer toz portakal özünü kullanacaksanız 2 çorba kaşığı koymanız gerekiyor.

BULMACA

Hazırlayan:
Semra Kayaçelebi

Soldan sağa

- Ünlü bir şairimiz
- Kayıp; tersi sermaye; kuzular yer.
- Tersi Buzdağı; iplik sarılır.
- Sinirlilik hali; kilometrenin kısa yazılışı.
- Bir çoğul eki; tersi iskambilde birli; tersi bilgin.
- İskambilde birli; ikili şarkı, Yunanistan'da bir şehir.
- Arının üretimi; vucut, beden, boy, bos; tersi ucunda para kazanmak ya da kaybetmek olan oyun.
- Beyaz; Sicimden yapılan kafes şeklinde örgü; bir tür eliş; ki'nin büyük sesli uyumuna göre bir şekli.
- İnceliği olmayan mal; bir meyve.
- İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık; davranış, tavır, naz, işve; söz dinleme, boyun eğme.
- Tersi bir metal; kent; atlara takılır.
- İlişmekten emir; biyolojinin kısa söylenişi; hava atmak.
- Bir erkek adı; topluluk; bir hayvan.
- Gazetede en önemli yazı; tersi ötme işini yapan.
- Kamu İktisadi Teşebbüsünün kısa yazılışı; saati saatine; en küçük zaman birimi.

Anahtar Sözcük:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Yukarıdan aşağıya

- Havanın delindi denilen tabakası.
- Tersi bir yüzölçü birimi; eline aldığı düşürür, kırar; bazı çıkar gruplarının temsilcilerinden oluşan topluluk.
- Yarımay; siper.
- Amerika Birleşik Devletleri; Anadolu Ajansı'nı kısa yazılışı; tersi şeşi beş gören.
- Göze gelmek; tersi magnezin simgesi.
- Tersi bir işaret zamiri; şan, görgü, isim.
- Kıyafetlerin bulunduğu dolap; tersi beyaz.
- Bir nota; paralel; yemek pişirmeye yarayan araç
- İşaret, alâmet; bir renk; bir erkek ismi.
- Tersi katma işlemi yapmak; itilme işlemine maruz kalmak
- Anne; askeri bir rütbe.
- Tersi damarlarda dolaşır; hristiyanlarda Havva; sodyumun simgesi; can kelimesinin „e“ hali
- Mikroskopta incelenecek maddelerin üzerine bulunduğu ince, dar cam parçası; bir yanar dağ; genişlik.
- Tersi düşme tehlikesi olan yerlere çekilen duvar veya parmaklık; aşık kemiğinden yapılır.
- Bütünlüğünü sağlamış; elektrik üreten, akım toplar geçen sayımızdaki Anahtar sözcüğümüz: **Sarı Sıcak** idi.

Bulmacamızı doğru yanıtlayanlar arasında, anahtar sözcüğü bulunan 3 kişiye Nazlı Eray'dan kitap armağan edilecektir.

Adresimiz: Z.Özügül, Grenzstr. 47, 45881 Gelsenkirchen

17 Haziran Dünya Silahsızlanma Günü

Dünya gezegeninde 5600 yılda 15 bin 500'ün üzerinde bölgesel yada ulusal savaş yaşandı, 3,7milyar insan öldü.

Bu Gezegenin insanı, 5600 yılda sadece 300 yıl birbiriyle savaşmadı. Son 300 yılın sadece 26 gününde dünyanın hiçbir yerinde bölgesel savaş olmadı.

Bu gezegende; 500 bini bilim adamı olmak üzere 15 milyon kişi, silah ve silah geliştirme endüstrisinde çalışıyor. Dakikada 1,5 milyon dolar askeri harcama yapılıyor. Kişi başına düşen patlayıcı madde miktarı 1.8 ton.

Son 10 yılda yaşanan savaşlarda; 40 milyonu çocuk 543 milyon kişi, yurt içinde ya da dışına göç etmek zorunda kaldı. 2 milyon çocuk öldü; 5 milyon çocuk sakat kaldı; 12 milyon çocuk evsiz kaldı; 1 milyon çocuk ailesini yitirdi; 10 milyon çocuk savaşla bağlantılı psikolojik travma geçirdi.

Barışa bir şans daha!

- 10 milyon adet mermiye harcanan parayla, 6 ölümcül hastalığa karşı, 7.7 Milyon çocuğu koruyacak aşı alınabilir.
- Tek bir uçak gemisine harcanan parayla 400 bin kişi bütün yıl beslenebilir.
- Bir tank için yapılan harcamayla 30 bin çocuğa okul yaptırılabilir.
- Bir ülkenin 10 haftalık askeri harcaması karşılığında, dünyadaki açlık sona erebilir.
- Türkiye gibi „gelişmekte“ olan ülkeler, askeri harcamalarının yüzde 6'sını ayırdığında sağlık, Kamu eğitimi ve konut sorunları tamamen çözülebilir.

